

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VÉDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

Hirdetések:

4-betűsben pozitív sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitótér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, július 10.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelk: Obstrukció itéletnapig.

A képviselőház ülése.

Uj püspökség Temesváron.

Morgan kudarc.

A pápa felépül.

Zavargó aratók a megyében.

Öngyilkosság az idegenben.

Felhívás az obstrukcióra.

A Jakabffy-pusztá halottja.

Vipera az aradi hegyalján.

Egy miniszter végrendelete.

Tárca: A tarajos varjú. Irta: Talmácsi-Oláh D.

Csarnok: A doktor úr. Irta: Szabó Ferenc.

Obstrukció itéletnapig.

Budapest, július 9.

(Saját tudósítónktól.) A kormányváltozás mindaddig semmit sem változtatott a helyzeten. Ma is ugyanez az obstrukciós színezete van a parlamentnek, mint annak-
kötte. Khuen-Héderváry gróf már 11 nappal ezelőtt közreadta programját és a kormány jelentése fölötti vita még most sem zárult be. Még elég szónok van feljegyezve és még több szónoklat van készülőben, úgy, hogy a vitát beláthatatlan időkre el lehet nyújtani.

Ez az eset a magyar parlament történetében teljesen egyedül áll. Nem lehet azonban azt mondani, hogy a vita gyümölcstelen. Olyan ember került a kormány élére, aki az országban és a parlamentben teljesen idegen. Napról-napra

szoritják, kéri, fenyegetik, hogy program nyilatkozatát világítsa meg és az ellenzékkel folytatott tárgyalásainak eredményét hozza napvilágra. Eközben pedig a mostani miniszterelnök politikai egyéniségének körvonalai mindjobban előtérbe lépnek és az ország, meg a parlament is, nap-nap után egy újabb oldaláról ismeri meg Khuen-Héderváryt. Nehéz, és tekintettel a sok elpazarolt időre, költséges ismeredés biz' ez, de hát másként nem lehet ezt megoldani. Egyáltalán elkészülhetünk arra, hogy az obstrukció utolsó része, mely már január 26-a, tehát idestova egy fél éve tart, még jó időt fog igénybe venni. Ez a procedura nagyon hasonlít a földrengéshez, mikor utolsó vibrációit érezhetni. A parlamenti meteorologusok, tényleg folytonos föld alatti életet jeleznek.

Már ma kéretlen közbenjárók léptek a porondra, akik szívesen ajánlkoztak, hogy a két táborra szakadt függetlenségi pártban ismét egységes lelket öntenek. De ezek az önbéke angyalok csakhamar bevonták a fehér lobogót. Senki sem akar hallani békéltető tárgyalásokról, főleg pedig ma nem, amikor Barabás Béla hatodmagával egy újabb harci riadót fújt meg.

A politikai helyzetet ma is a függetlenségi párt dominálja, a maga életveszélyes sebesülésével. A folyosói élet igen élénk volt, mert a folyosón akarták elintézni a pártegység sorsát. Kossuth Fe-

rencnek ma tiz beszélő organum is kevés lett volna, annyit buzgólkodott a pártegység érdekében. Meg akarta győzni a pártból kilépett báránykakat, kik időközben farkasokká vedlettek át, hogy nincs jobb, célszerűbb és szebb dolog a világon, mint a küzdelem abban hagyása. Bebizonyította Kossuth Ferenc a „szakadár“-oknak, hogy a küzdelem folytatása a mostani körülmények között nem egészen fair dolog.

Dacára ennek a buzgalomnak, a függetlenségi párt két árnyalata ma jobban távolodott egymástól, mint valaha. Az obstrukciósak már organumot is kerítettek a kezükbe: a „Független Magyarország“ az, mely Lengyel Zoltán főszerkesztősége és Rátkay László lapvezérsége alatt a végnélküli harc harsonájává lett.

A harcipárt, mely a békepárttal láthatatlan táblán sakkot játszik, vasárnap akar mattot adni a béke embereinek. Ezt a döntő húzást Barabás Béla akarja megcsinálni Nagyváradon. Beszámolót tart választói előtt, de a beszámolót megtoldja valami újabb dologgal. Plebiszcitumot rendez, s választóitól akarja megkérdezni, hogy helyes volt-e az a magatartás, melyet Khuen-Héderváryval szemben követett. Ha a polgárság helyesli ezt, akkor a harci párt a maga győzelmét fogja kirdetni.

De Kossuth Ferenc is szintugy meg akarja védeni a maga féltett állását. Ha

A tarajos varjú.

Nagy kókler volt Tóth Pista a legöregebb „nemzetes ur“. Nem kell ám azt gondolni, hogy olyan nagyon öreg lett volna ő már, ott járt valahol a harmadik X. körül, csak „nemzetes ur“-nak volt egy kicsit öreg. No de volt is becsülete, több mint akármelyik fiatal nemzetesnek. De hát kicsoda az a „nemzetes ur“? A tudós azt mondaná rá, hogy nyelvtörténeti emlék, én csak azt mondom, hogy a régi, boldog idők egy kiszakított darabja, igazi becsületes magyar titulus, százszor, ezerszer szebb a „nagyságos“ címénél, melylyel a baksist lesők szolgálalkú tömege akármilyen jöttmentet megtisztelt. Nemzetes urnak meg nem hittak akármik. Nagy hivatal nem viselt ugyan a „nemzetes ur“, de a határban volt olyan tekintélye, mint egy szolgabírónak a járásában.

Meg is fogyott a számuk, még az a szakmányba járó sváb paraszt is, aki azelőtt olyan tisztelettel tudta mondani: „nemzetes zsu“ már csak úgy mondja: „Herr Schreiber“. Ebből aztán kitalálhatjuk, hogy kik hát azok a „nemzetes urak“? A nagy magyar alföld keleti szélein, hol a magyarral már más ajku, más nemzetiségű paraszt is összeáll munkába, vannak egyes uradalmak, kiterjedve három-négy falu határára, persze minden falu más nációt képvisel. Dacára ennek a keveredésnek megőriztek egy-egy régi világból maradt szokást hiven.

Igy maradt épségben a „nemzetes ur“ ti-

tulus is ezen uradalmakban, s a titulus viselői az uradalom segédtisztjei voltak.

Nemcsak a „nemzetes ur“ titulus, de azok az igazi „nemzetes urak“ is kiveszöben vannak nagyon. Az a falusi gazdának született ifju legény, beviszi a maga öserejét, egészségét a városba, hogy szaporítsa az élni alig tudó diplomás proletárok számát, szétforgácsolta erejét elrontsa egészségét, hogyha aztán ki-kínéz a pusztára, ne tudja még csak otthon se érezni magát.

Az a városi gyerek meg, aki abban a romlott levegőjű társadalomban nő fel, önkéntelenül vágyik a szabadba, lesz belőle teorián hízott gazda, aki keztyűvel és lakkcipőben jár az istállóba.

Bizon igy vesznek ki aztán az igazi „nemzetes urak“, kiknek egy tipikus, valódi alakja volt Tóth Pista

Derék magyar fiu, jó kártyás, jó ivó, de ha dolgozni kellett, hát dolgozott, s ha úgy hozta a sorja, hát tudott ur lenni, igazi ur, még talán Sárosban tudnak úgy mulatni, hogy ő mulatott még akkor, mikor csak „nemzetes ur“ volt, most már „tekintetes ur“ lett, egy pár esztendeje megtették ispánnak.

Két tulajdonsága volt, amiért félték tőle, egyikért a parasztkok, másikért az urak. Nagyon tudott káromkodni s kegyetlenül megtérfálta az embereket. De nem tudtak azért rá haragudni. Bor mellett, ha neki eresztette a hangját, a halálos ellensége is megbékült vele.

Az ábrányi uradalomban volt akkor „nemzetes ur“. Egyik tavaszon uj praxi jött az ura-

dalomba, amolyan ideális városi gyerek, akit elragadott a pusztá romantikája, a paraszt lányok selymes viganója. A lovat meg a puskát imáda. Hogy a lova sokszor megsufolta, a puska meg sehogyse állott a kezéhez, mindez nem vette el a kedvét.

Ha néha nagy ritkán egy vércsét lepuffantott, valóságos Tell Vilmosnak képzelte magát. Könnyű prédája lett hát Tóth Pista tréfáinak.

— Hallotta már híret, praxi a tarajos varjunak?

Dehogy hallotta szegény, hát hol hallotta volna.

— No mert addig sosem lesz magából igazi vadász, míg tarajos varjut nem lő.

Izgatta is a praxi nagyon a tarajos varju, aludni se tudott tőle, mindig azon járt az esze, mindig azon áhitozott, vajha a jó Isten egy ilyen tarajos varjut hajtana előbe.

Ugy látszik, hamar meghallgatta a jó Isten a jámbor óhaját.

Éppen ebédre tért a praxi haza s imhol szalad be nagy riadással a hajdu:

— Jöjjen hamar kis nemzetes ur, ott a goré tetején ül a tarajos varju.

A nideg is, meleg is rázta egyszerre a praxit, izgatottságában alig tudta megelni a puskáját, aztán rohant ki neki egyenesen a görénak. És uram Isten, csakugyan ott gubaszt a tarajos varju a goré tetején, s olyan sáda szemekkel pislog le rá, mintha iziben elakarna onnét szállani. A fején ott diszlett, jobban mondva fityegget egy cifra, nagy vörös taréj.

Barabás a Körös-parti Athént szólaltatja meg, akkor Kossuth Ferenc Ceglédet, a függetlenségi elvek Mekkáját sorakoztatja fel maga mellett. Kossuth Ferenc is a jövő héten mond beszámolót Cegléden s nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy Nagyvárad az obstrukció mellett, Cegléd az obstrukció ellen fog állást foglalni, avagy, hisz a politikában semmi sem lehetetlen, éppen megfordítva.

A helyzet kialakulása tehát még napokig, sőt hetekig is várathat magára. A kifejlődés csigatempója aztán az ismét felveendő költségvetési tárgyaláson is észrevehető lesz.

A függetlenségi párt klerikális frakciója ma azt a jelszót adta ki, hogy az indemnitás megadása bizalomnyilvánításnak tekintendő és hogy ezért nem közömbös, hogy ennek vagy amannak a miniszterelnöknek megadják-e az indemnitást vagy sem. Ugyanezért a költségvetés tárgyalását újból kellene kezdeni, ámbar már eddig is, minden eredmény nélkül, két hónapon át tartott. Ebből következik, hogy mindazok a szónokok, akik eddig már beszéltek, ismét hozzászólhatnak a költségvetéshez. Ennek a kényes kérdésnek az eldöntésénél fogja Apponyi Albertnek az új kormányhoz való viszonya a tűzpróbát kiállani. Ekkor fogja meglátni Kluen-Héderváry, hogy ellenség-e Apponyi, vagy jóbarát.

És a miniszterelnök? Mi a szándéka, mi a terve, hová fogja az országot vezetni? Erre a kérdésre senki sem tud feleletet adni, pedig az új kormányelnök napnál is világosabban tárta föl terveit.

— *A Ház feloszlatása 5 felsége korlátlan joga.*

Ezeket mondta a képviselőház tegnapelőtti ülésén. Tapasztaltabb politikusok, akik ismerik a parlamenti szótárt, azt mondják, hogy a miniszterelnök tulajdonképp ezt mondotta akkor:

— *A képviselőházat az ex-lex-ben is fel fogom oszlatni.*

A praxi reszketett az indulattól, jaj csak el ne szálljon, aztán vállához szorítja a puskát és lö.

A lövés zajára honnan, honnan nem, elé kujtorog az „öreg nemzetes ur” is. A praxi rohan egyenest neki, majd fellöki s torkaszakadtából ordít:

— Meglöttem, meglöttem.

Csakugyan meglötta, ott van kezében a híres madár, s a praxi miközben kifújja magát, hol a varju nézegeti gyöngéd szeretettel, hol meg az öreg nemzetest büszke önérettel.

Az öreg nemzetes meg már majd meglölad, végre kitör belőle a kacagás, és kacag, hogy szinte belé kékül.

Ekkor ér közéjük a kasznár ur, egy piros török sipka a kezében s éktelen haraggal tolja előlük a sipkán esett folytonossági hiányt. A praxi ránéz a sipkára, aztán ránéz a tarajos varjura, végre a tehetetlen dühtől felcsillanó szemekkel méri végig a még mindig kacagó Tóth Pistát, s elsötétül előtte a világ, lesujtja a rettenes való: a varju taraja a piros török sipkából volt kivágva.

Rajta is maradt aztán szegény praxin a csuftság, ha hibázott, legnagyobb büntetés volt, ha azzal rótták meg:

— No meglötta megint a tarajos varjut.

Persze Tóth Pistával harmadnapra szent volt a béke, mikor az bevallotta, hogy vele is megtették ezt a tréfát, s piros tarajt vartak a varju feje bubjára.

Ugyan hová is tűntek el ezek a régi jó nemzetes urak?

Talmácsi Oláh Dezső.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 9.

A kik a tegnapi eszmecsere után azt hitték, hogy az obstrukció most már végre rövidesen leszere, azok — fájdalom — csalakoztak. Barabás Béla állott ma a vitarendezés élére és harcra viszi újból embereit. Ma Kecskeméthy és Visontait vezette porondra. Az előbbi iránt oly nagy volt az érdeklődés, hogy Kecskeméthy a szónok is már-már elrestelte a dolgot. Egymaga állt ugyanis az egész szölbalon és monoton hangon beszélte el viselt dolgait. A jobboldali maliciózusok el is keresztelték szólóráknak. Visontai plkantériákat vegyített beszédébe és ezért több hallgatója volt.

A napirend előtt is volt vita. Gabányi megcsipkedte Drakulicsot, aki azonban nem vette tréfára a dolgot, hanem husággal vágott vissza, aminek ma az a következtése lett, hogy ritkábban szólott közbe. Rátkay és Ugron Gábor a honvédelmi programot bíralták szintén meg a napirend előtt.

A folyosó egész délelőtt élénk volt. Ismét jelen vannak mindennap az Andrásyak. A „békességben” dolgoznak.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Tomasics Miklós és Plósz Sándor miniszterek.

Elnök megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat.

Belicska Béni előadó jelent, hogy Vlad Aurélt végleg igazolták.

(Menjen zabot hegyezni!)

Gabányi Miklós személyes kérdésben szólal fel. Drakulics tegnap azt kiabálta neki, hogy menjen kapálni! Hogy ő kapálni szokott, azt nem restelli, kis földön gazdálkodik. De felszólítja Drakulicsot, hogy álljon ki vele kapálni! (Élénk derűtség). Es azt mondja még neki: Vagyok olyan legény mint te, vágok olyan rendet, mint te. Az ellenség sorában! (Zajos derűtség.) Felmutat egy zombori lapot, a mely Drakulics életrajzát hozza. Ha Drakulics még egyszer megbántani akarja, ha török, ha szakad, fel fogja olvasni ezt a cikket. Most pedig, miután a kormánypártiak úgy is sokan vannak és Drakulics úgy is csak bajt csinál, menjen Drakulics zabot hegyezni. (Zajos derűtség).

Drakulics Pál személyes kérdésben azt feleli: csodálkozik a felett, hogy éppen azok, a kik legtöbbet kiáltanak közbe, azok a legérzékenyebbek. Ezt nagyzási hóbortnak és feltűnési viselkedésnek tartja. A mi a zombori cikket illeti, azon otromba alávalóságok miatt sajtóperert indított és reméli, hogy az illető fráter megkapja büntetését. Nem bánja, ha Gabányi azt felolvassa is, de akkor éppen olyan kaliberű fráternek tekintti őt, mint a cikk íróját. (Tetszés jobbról.)

(A honvédelmi program.)

Rátkay László kifogásolja Kolossváry Dezső honvédelmi miniszter tegnapi programbeszédét, mert ebben nemcsak nemzeti vívmányokról nincs szó, hanem még az Apponyi memorandum is figyelme kívül van hagyva. Mik vagyunk mi tehát: nemzet nem vagyunk, országgyűlésünk nincs, csak tartománygyűlésünk van. Ez a helyzet tarthatatlan. A katonai kérésekről felvilágosításokat kíván.

Kluen-Héderváry gróf miniszterelnök: A Ház iránt való tiszteletlenségnek tartaná, ha oly javaslatról, a mely még a Ház elé sem került, már most nyilatkoznék.

Ugron Gábor szintén megütöközt a honvédelmi miniszter tegnapi programbeszédén, a melyet a véderő bizottságban elmondott. Tudni szeretné melyek az Apponyi-féle memorandum ama pontjai, a melyeket megvalósítani nem lehet? Igen fontos jelentésnek tartja ezt az új tendenciát, amely az új honvédelmi miniszter beszédében megnyilvánul: azaz, hogy a két éves szolgálati idő alatt a békelétszámot növelni kell.

Münnich Aurél: Ez nem új dolog.
Feilitzsch Artur báró: Fejérváry is mondta!

(Az osztrák katonai szellem.)

Ugron Gábor: Ezt a kijelentést újnak tartja, mert a békeszámot mindenütt leszállítják, ha a hadilétszámot emelik is. De ez a szoldateszka olyan követelése, a melyhez hozzávagyunk szokva. Minél inkább emelik a katonai létszámot és gyengítse az állampolgárok erejét, hogy azok a terheket el ne bírják. Szól ezután a hadsereg nyelvéről és szelleméről. Elhísz, hogy több magyar tiszt Ausztriában akar szolgálni, de ez azt biztosítja, hogy a magyar tisztek nagyon jól tudják, hogy csak úgy csináhatnak karriert, ha külföldre mennek. Ezért van Magyarországon is osztrák katonai szellem. Innen van, hogy magyar fiuk az osztrák nyelvet törik. De a törvény azt mondja, hogy a magyar fiuk itt szolgáljanak hazánkban és ennélfogva a törvény senkit sem kérdez ki, ho akar szolgálni? Követeli a honvédségnek a tűzértséget, mert erre szüksége van minden csapatostnak, különösen azóta, a mióta mindenütt együtt operál a tűzértségek még a gyalogsággal is. Kifogásolja, hogy öreg tehetetlen tábornokok intézik a hadsereg ügyeit. Ezek az okai annak, hogy ő a küzdelem folytatását szükségesnek tartja.

(A miniszterelnöki program.)

Kecskeméthy Ferenc: Nem volt jelen a pártja értekezletén. Most mondja tehát, hogy nem tartja eredménytelennek a függetlenségi párt harcát.

Gabányi: Lám elnök ur, csak harmincketten vagyunk! Így csinál a kormánypárt.

Szöcs Pál: Hiszen ti csak ketten vagytok. (Tényleg csak Kecskeméthy és Gabányi voltak csak jelen a függetlenségi párton.)

Kecskeméthy Ferenc: Ezután honvédelmi miniszter kijelentéseit bírálja. A miniszterelnök programját nem veszi tudomásul.

Visontai Soma: A miniszterelnök kinevezése őt bámulatba ejtette, de meg is döbötette. Ha bárkit neveztek volna ki a parlamentből, bármily erősen küzdöttek volna is az illetővel szemben, belenyugodtak volna. De Héderváry idegen földön...

Simonyi Sándor: Nem idegen földön!

Visontai: Idegen, mert idegen a belkormányzata.

Hódossy Imre: Nem idegen az sem! Autonom, de nem idegen.

Visontai Soma: Közjogi szempontból természetesen nem idegen, de a belkormányzata osztrák törvények alapján történik.

Elnök: Az idegen szót csak nyelvbötlésből használta a képviselő ur.

Visontai Soma: Nem nyelvbötlésből, de a belkormányzat vezetése...

Elnök: Nem engedhetem, hogy a magyar parlamentben Horvátországot bármily viszonylatban is idegennek mondják. (Zajos helyeslés.)

Visontai tiltakozik az ellen, mintha ő Horvátországot idegennek tartaná. Hiszen ott van a cenzura...

Tomasics horvát miniszter: Éppen magyar érdekből van ez így!

Visontai tiltakozik az ellen, hogy magyarság érdekében tartsák fenn a cenzurát. A magyarság érdekében semmi szabadság korlátot nem akar. (Helyeslés a szölbalon.) Összehasonlítja Héderváry megjelenését a Kállay pacifikálásával. Kállay is Boszniában paktált a mohamedánokkal. (Élénk derűtség.)

Vázsonyi: Ez jó volt! Nagyon jó!

Visontai: Nem akart senkire se célozni!

Vázsonyi: Nem céloztál, hanem találtál! (Derűtség.)

Visontai: A mikor azt hittük, hogy a paktumos mohamedánokat már pacifikálta, (Derűtség.) akkor egyszerre csak megjelentek Budapesten panaszkodni. (Derűtség.) Így volt Héderváryval is Horvátországban. Ő is szépen pacifikált ott; a horvátokat lázongva hagyta ott. Mondja meg a miniszterelnök, hogy ő csak az ex-lexből akarja kivezetni az országot és egyebet nem akar, akkor szívesen nem kíváncsi a további programjára. Szünetet kér.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Visontai Soma folytatja beszédét.

Kluen-Héderváry válasza után az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Loubet Londonban.

London, július 9. Lansdown külügyminiszternél tegnap Loubet köztársasági elnök és Delcassé külügyminiszter tiszteletére disztrakoma volt, a melyen a diplomáciai kar tagjai és különböző angol méltóságok viselői vettek részt. Innen Loubet a Buckingham-palotába ment, hogy résztvegyen azon a bálon, a melyet a királyi pár az ő tiszteletére rendezett. A bejáratnál a király fogadta az elnököt, a ki a királynénak nyújtotta karját és egy mögöttük sorakozó diszes társaság élén vonult végig a diszhelyiségeken. Az elnök éjjel után tért vissza a Yames-palotába.

London, július 9. Selborne, az admirális első lordja a Portsmouth előtt horgonyzó amerikai hajóraj tisztikarának disztrakomát adott. Ezután a tisztek résztvettek a Loubet elnök tiszteletére a Buckingham-palotában rendezett bálon, ahol bemutatták őket Edvárd királynak. Portsmouthban a polgármester lakomát adott 500 amerikai és 300 angol tengerésznek.

London, július 9. Loubet elnök ma reggel fél 9 órakor utazott el Londonból. A vasuti állomáson künn voltak ez alkalommal Edvárd király, a velszi herceg, a connaugthi herceg, Keresztély dán herceg, Balfour miniszterelnök, Landsdalle külügyminiszter, Roberts lord altábornagy, a lordmajor és számos más előkelőség. A király hosszabb ideig beszélgetett és aztán szívélyesen kezét fogott Loubet elnökkel. „Eljen a király, éljen Franciaország, éljen Loubet!” kiáltások között indult meg az elnök vonatja.

London, július 9. Mielőtt Loubet elhagyta volna Anglia földjét, táviratot küldött Edvárd királynak, köszönetet mondva vendéglátásáért.

A görög kabinetválság.

Athén, július 9. A király Ballit bizta meg az új kabinet alakításával, a ki a miniszteriumot a delljaniszták sorából fogja megalakítani.

Morgan kudarca.

(A nagy hajós-tröszt bukása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Egy évvel ezelőtt nagy feltűnést keltett egész Európában egy amerikai hír, hogy Morgan, az amerikai milliárdos, olyan hajós trösztöt készült alapítani, a mely a tengeri hajózást teljesen monopolizálná. A hír nem volt, mint mondani szokás, „légből kapott”, mert Morgan csakugyan megvalósította tervét. Amerika és Európa legnagyobb hajóvállalatait tényleg egyesítette s megalapította a nemzetközi hajós-trösztöt.

Morgan azt hitte, hogy ezzel most már teljesen urává lett a tengeri hajózásnak s ebben alaposan csalódott, mert bekövetkezett az, amit Rockefeller megjósolt, így szólván: Morgan örül, nem irigylem tőle ezt az örömet, mert a hajósszövetség az utolsó nagy tröszt, amelyet alapítani fog.

A szövetség leghatalmasabb tagjainak egyike; Cunar Line elszakadt a trösztől és ez elég volt arra, hogy a közönség tömegesen dobja a tröszt részvényeit a piacra. A bomlás megindult, a bizalomnak egyszerre vége lett s a részvények rohamosan estek, és pedig az elsőbbségi részvények 24-re, a törzsrészvények 4 és félre. De nemcsak a hajóströszt részvényei estek rohamosan, hanem a hajóépítők trösztjének a részvényei is, melynek alapítása szintén Morgan nevéhez fűződik; ezeket a részvénye-

ket ingyen sem akarja senki; az elsőbbségi részvények névleges jegyzése 2, a törzsrészvényeké pedig 1 százalék.

A bomlási processzus már hetekkel ezelőtt kezdődött. Morgan már hat héttel ezelőtt keresett Londonban támogatást nagy vállalatának megmentésére, de eredménytelenül.

A hajós trösztnek a viszonyok nem kedveztek. Morgan az alapításnál elfelejtett olyan körülményeket figyelembe venni, a melyek talán csekélyeknek látszottak neki és mégis képesek nagy művét megbuktatni.

Midőn ugyanis az acéltröszt és a vasuti tröszt mintájára az amerikai és angol legkiválóbb hajózási vállalatait egy kalap alá gyűjtötte s azok hajóit mesés áron összevásárolta, ezt azzal a szándékkal tette, hogy a tengeren a versenyt teljesen megtöri és lehetetlenné teszi, a forgalmat monopolizálja. Amerika és Európa közt az utat éppen úgy akarta szabályozni, mint az amerikai Trunk Line vasuti szinhálózatot. Morgan nem gondolt arra, hogy a tengert nem lehet ellenőrizni s ez nagy hiba volt tőle. A vasutaknak szilárd utirányaik vannak, a melyeket törvények védenek a hivatlan verseny ellen, az ipari trösztök területeket és nagy anyagforrásokat biztosíthatnak maguknak, szabadalmakkal védekezhetnek e verseny ellen, de a tengeren a legkisebb gőzös is versenyezhet és éppen a kis gőzösök versenye ártott legtöbbet a hatalmas trösztnek.

Morgan mindent elkövet ugyan, hogy a vállalatot megmentse, de ez aligha fog neki már sikerülnie s Rockefellerék már is kárörvendenek, hogy versenytársukat kudarc érte.

Új püspökség Temesváron.

(Harc a görög egyházakban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

A Temesváron felállítandó új görög keleti román püspökség létesítése tárgyában értekezlet volt vasárnap Temesváron, az ottani Trónörökös-szállóban, hová dr. Putics Traján temesvári esperes meghívására gyűltek össze a következő szinodusi képviselők: Dragonescu Traján, Ungurean Emánuel, dr. Kozma Aurél és Putics Traján Temesvárról, dr. Gallu I. Belincről, Tomics Virgil Birkisről, dr. Opreán Nesztor Komlósról, Pinciu T. Csákováról, dr. Miklea Alibunárról, Csimplonér I. Vingáról, Hamsea Ágost, Hamsea Voicu, Bogoiu Lippáról.

A konferencián Putics Traján dr. elnökölt, üdvözölte az értekezleten megjelenteket s előadta, hogy még az 1900-ban Nagyszébenben tartott kongresszus elhatározván az új püspökség felállítását, a metropoliai konzisztórium és az aradi püspöki konzisztórium rendelkezése folytán összehívta e konferenciát, hogy ez állapítsa meg a tervét ama feltételeknek és módzatoknak, amelyek szerint a püspöki szék felállítása „realizálható volna.”

Az első és leglényegesebb feltétel természetesen a püspökség javadalmazásához szükséges alap vagy biztosíték megteremtése. Erre a célra évenként negyvenezer korona volna előteremthető, míg — tizenhatezer korona fizetést számítva a püspök részére — a szükséglet csupán 36.000 koronát tenne ki. Ez a javadalmazás természetesen nagyrészt az aradi püspökségtől vonatnék el, mert ha a Temesvárra, Nagyváradra és Kolozsvárra tervezett püspökségeket tényleg felállítanák, úgy a temesvári püspökség részére az aradi püspöki kerületből négy esperességei szaktanárnak el, és pedig a belincit, a temesvárit, a lippait és a bánát-komlósit. Az aradi püspökséget ez szerfelett érzékenyen érintené, mert e négy esperesség —

mind a négy a legjobbmóduak közül való — két annyit szállít be, mint a többi esperesség együttvéve.

Érthető tehát, hogy az aradi aula tájékán nem szívesen nézték a temesvári értekezletet. Még pedig nemcsak az itt említett pénzügyi szempontokból, hanem azért is, mert félnek attól, hogy az új püspöki szék Hamsea Ágoston zsákmánya lesz. És ettől, amint a helyzet mutatja, nem alaptalanul félnek. Hamsea pártjának zöme és erőssége az aradi püspökválasztásoknál éppen azokból a kerületekből került ki, amelyek a temesvári püspökséghez csatlódnának.

A Tribuna Poporului, a tulzók lapja, amely tudvalevőleg nem a legjobb barátja Hamseának, nem is védekezik mással a Hamsea temesvári püspöksége ellen, mint avval a reménységgel, hogy a temesvári püspökséget felállítani nem sikerül. „Sok víz fog addig lefolyni a Begán — írja a T. P. — míg a románok Temesváron püspökséget fognak látni.”

A temesvári értekezlet egyébként avval végződött, hogy egy héttagn bizottságot küldtek ki Gall, Dragonescu, Ungurean, Hamsea, Putics, Pinciu és dr. Miklea tagokból, ez fog jelentést tenni a metropoliai kongresszusnak, amely az ügyet az egyházi kongresszus elé (congresul nacional bisericesc) terjeszti.

Zavargó aratók a megyében.

(Szociálista izgatók munkája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Aradmegyében ismét működik a szociálisták keze. Alig nőtt ki a fű a szociálista izgatók seprősi áldozatainak sirján, s máris újabb szociálista izgatásokról érkezik hír Aradmegye több helyéről.

Az aratás ideje különben régi idők óta mindig és mindenütt zavargásokkal jár, mert az aratás az, melyet a mezői munkások legjobban ki akarnak aknázni. Nem egy szegény család ilyenkor gyűjti össze az egész évre való és bizony megéri a munkásnép, ha egy-egy fillérrel kevesebb a bér.

Érthető, hogy ilyenkor a munkás ember, ha különben józan és megfontolt is, könnyen hajlik szélsőségekre. Ilyenkor kínálkozik a talaj a szociálista izgatóknak, akik ezt az alkalmat ki is használják.

Aradmegyében ma két helyen is volt lázongás s mindkét helyen a szociálisták izgaták fel a munkásokat, buzdítva őket, hogy követeljék a munkabér fölemelését, vagy ha ezt nem kapnák meg, hagyják abba a munkát.

Wenckheim Frigyes gróf szekudvari aratói, béremelést kértek, s mivel ezt az uradalmi intézőség megtagadta, lázongásba törtek ki. A munkások annyira fenyegető magatartást tanúsítottak, hogy komolyabb összeütközéstől lehetett tartani.

Csukay Gyula kisjenői főszolgabíró ma délután intézkedett, hogy Szekudvaron nagyobb csendőrlétszám legyen együtt, s a szociálista lázítókat kiutasította.

Hasonló eset történt a nagyiratosi Nádasdy uradalomban. Itt is munkabéremelést kértek a munkások, s oly követelőleg léptek fel, hogy az uradalmi intézőség kénytelen volt védelméről gondoskodni. A nap folyamán két uradalmi kocsi ment át Kurticsra, ahonnan csendőrökkel megrakodva tért vissza. Ezenkívül távirati uton értesítették az aradi csendőrszárnyparancsnokságot is. A lázongó munkások száma száznál több.

A Kurtics körül fekvő pusztákon is több hasonló eset történt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi önkéntes tűzoltókar e hó 19 én délelőtt 10 órakor a városház emeleti kistermében *rendkívüli közgyűlést* tart, melyre a működő, pártoló, alapító és tiszteletbeli tagokat, valamint a tiszteletbeli parancsnokokat ezenel meghívja a parancsnokság. Ezen közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. az alapszabályok megváltoztatásáról szerkesztett javaslat tárgyalása 2. a kar tulajdonát képező földek eladása és 3. egy *gőszivattyú* vagy esetleg egy *benzinmotoros fecskendő* beszerzésére szükséges összegnek ideiglenesen a segélyalpból felveendő kölcsön utján leendő fedezése iránti határozathozatal. Arad, 1903. július 3. A parancsnokság.

A pápa felépül.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 9.

Az egész világ aggódó figyelése közben örömet keltve kell szárnyra a hír, hogy a *pápa állapota jobbra fordult*. Csodálatos természete megküzdött a kórral, s ma már sokkal jobban van. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy túl van a veszélyen. De ha a javulás így tart, egy-két nap múlva ezt is megállapíthatják az orvosok.

A szent atya állapotáról szóló távirataink ezek:

Remény felépülésre.

Róma, július 9. (Reggel 8 óra 30 perc.) A Voce della Verita szerint ma délelőtt *Lapponi és Mazzoni* tanár két más orvossal fognak tanácskozni. Hír szerint a pápa állapota változatlan. A szentatya aránylag csendes éjszakákat töltött. Gyöngesége még folyton tart.

Róma, július 9. (Délelőtt 9 óra 30 perc.) A Messagero szerint a pápa nyugodtan aludt reggeli 2 óráig. Kétszer adtak még ő szentségének huslevest, egyszer pedig egy kevés digitaliszt. Oxigént nem alkalmaztak. A vesekiválasztás kimaradása folyton tart, a mi miatt *súlyos vesebeli komplikációtól lehet tartani*. A Popolo Romano jó információk alapján megerősíthetni véli azt a hírt, hogy az elmúlt két napon tényleges javulás állt be a pápa állapotában. Bár nem szabad túlságosan optimistának lenni, de a szentatya jelen állapotával szemben a pesszimizmus sem helyénvaló. *Állapota remélni engedi felépülését*, a miről az elmúlt napokban szó sem lehetett.

Róma, július 9. (Délelőtt 10 óra 15 perc.) A 9 óra 30 perckor kiadott orvosi jelentés: A szent atya az éjjelt nyugodtan töltötte. A tüdő azon része, melyet a mellhártyában lévő csekély mennyiségű folyadék nem borít, teljes gyógyulóban van. A pápa közérzése folyton javul. *Lapponi, Mazzoni*.

A Tribuna egy rendkívüli kiadása azt jelenti, hogy az orvosok a pápának két óránként való táplálkozást rendeltek. A szentatya ugyan követi ezt a rendeletet, azonban kedvtelenül. Az orvosok megbeszélték *Pecchi Convillóval*, hogy a pápát újból meg fogják vizsgálni, amit azonban ma már nem hajtanak végre, hogy a szentatyát ne zavarják.

A Vatikánban tegnap este teljes csend volt és a Szent Péter-téren sem vehető észre semmiféle mozgalom. Az Itálie azt jelenti, hogy ma este fognak dönteni azon kérdésben, hogy a pápát idegen orvosok

bevonásával is megvizsgálják-e? Ugyanezen lap szerint a szentatya állapota daóára, titkárának, msgre *Angellnek* még mindig tollba mondta intézkedéseit, amíg kimerülten azt nem mondta:

— Várjon, nem tudok tovább; majd később folytatjuk.

A betegség története.

A Tribuna közli a pápa betegségének történetét. E szerint a pápa, amidőn e hó 3-án a Vatikán kertjeiben tett sétáról visszatért, úgy nyilatkozott, hogy a séta igen megkönnyítette és hogy a következő napon ismét sétát akar tenni.

Bár a szentatya másnap rosszul érezte magát — rosszulétét emésztési zavaroknak tulajdonította — mégis a kertekbe ment. Midőn visszatért, azt vette észre, hogy jobban érzi magát. A friss levegő jót tett neki.

Említett lap a kiadott orvosi jelentések alapján teszi szövé a következő napok kórtüneteit és megjegyzi, hogy a pápa állapotának javulása ma már nem tar. és hogy abban depresszió állott be.

A javulás.

A pápa betegségében *meglehető fordulat állott be*. Csodás ereje győzedelmeskedett a betegségen s az *aggasztó tünetek elmúltak*. *Mazzoni* orvos szerint, ki megoperálta, a pápa a *veszedelmen most már túl van*.

A délelőttet a szentatya nyugodtan töltötte. A tüdeje mindjobban gyógyul. A közérzése javul. Így szövegezték meg értesítésüket *Lapponi és Mazzoni* orvosok.

Mazzoni így nyilatkozott a javulásról: Tegnap este hét órakor csodálatos fordulat történt. Az élet fentartására fontos szervek jól működnek. Azt lehetne mondani, hogy a pápa minden veszélyen kívül van, ha nem lenne annyira gyenge.

Halnak a bibornokok.

Mig a pápa csodálatos fizikumával győzedelmes harcot vív a halállal, addig ez utóbbi elragadja a Szent Atya mellől legbelső katonáit. XIII. Leó pápa két nappal ezelőtt nevezte ki zsinati titkárrá és a bekövetkező pápa-választás idejére államtitkárrá *Monsieur Volpini* bibornokot. A hivatalával járó előzetes izgatottság végzetes volt az agg főpapra, mert *Volpini* biboros ma a Vatikánban *szívszélhűdést kapott és nyomban meghalt*.

Egy másik biboros súlyosan megbetegedett és állapota életveszélyes.

A választás.

Az Itálie híre szerint *Mathieu* biboros tanácskozott *Oreglia* biboros Camerlengóval Franciaországnak konklávé esetében való vétőjogát illetőleg. Az Itálie azt hiszi, hogy Franciaország ugyanolyan magatartást fog tanúsítani, mint az utolsó konklávé alkalmával.

Vives Y Tuto biboros az Itálie egy munkatársának kijelentette, hogy a biborosok a pápa előre nem látott megbetegedése folytán utódja választását illetőleg, nem tudnak maguknak kellő képet alkotni a helyzetről. Ugyanezen lap híre szerint egy diplomata kijelentette, hogy *Rampolla* biboros államtitkárnak *nincs kilátása arra, hogy pápává válasszák*. A Messageor azt mondja, hogy úgy látszik megerősítést nyer az a hír, hogy az olasz király párisi útját augusztus havára fogja halasztani.

A pápa ma hosszabban értekezett *Rampollával* a *bekövetkező pápaválasztásról*.

Ha a pápa meghal.

Róma felé tekint most az egész világ érdeklődése, ahol a közel egy évszázadot élt pápa küzdi utolsó küzdelmelt az életért a halállal. Már összegyülekeztek a bibornokok az örök városban, hogy a nagy percben jelen legyenek és nyomban a vég bekövetkezte után megválasszák az új pápát.

Ha egy pápa meghal, a halottá való kijelentés nagy ceremóniával történik. Ezt a ceremóniát egy olasz lap a következőképen ismerteti.

Amikor a pápa utolsó leheletét kiadta, a bibornokok egyike kis, ezüstkalapáccsal háromszor kopogtat a halott koponyáján és a keresztnevének szólítja a pápát. Ha aztán a halott nem ad életjelt magáról, a bibornok kijelenti az egybegyűlteknél:

Il paepa realmente morte! (A pápa valóban meghalt.)

Nyomban megkondulnak erre az összes hangok Róma templomaiban.

Mikor aztán megmosták a halottat, felöltöztetik hófehér pápai öltönyeibe és arannyal himzett bitorleplen kiterítik a sixtini kápolnában. Körülötte meggyújtják az összes gyertyákat és szent mécseseket. Három napig marad itt a halott, aki mellett állandóan disztetórség virraszt s az összes papság odavonul a tetem elé imádkozni. Negyedik napon Szent-Péter templomának főoltára elé teszik ravatalra a halott pápát s onnan temetik el.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: *Lotty ezredes* el, operette. Felhő Rózsai vendégfelleptével.

Szombat: *Ninisa*, operette. Felhő Rózsai vendégfelleptével.

Vasárnap: *Déltán: Egy görbe nap, bohózat*. Este: *Bob herceg*, operette. Felhő Rózsai vendégfelleptével.

A színházi kritikáról.

Arad, július 9.

Minden kulturállamban az utóbbi idők felszínre került kérdés az, hogy: melyek a határai a kritikus szabad vélemény nyilvánításának és a törvény mennyiben védi a művészt a kritikussal szemben?

Angliában ezt a kérdést immár bírói ítélet döntötte el, a melylyel az angol szaklapok részletesen foglalkoznak.

Az esetet a következőkben ismertetjük:

1901. június havában a plymouthi színházban egy keresztül utazó színészcsapat operettelőadást tartott, amelynek címe „The Major” és szerzője a színészcsapat igazgatója volt. A „Western Morning News” című lap kritikusa, aki a darabnak első ízbeni előadásán jelen volt, nemtetszésének adott kifejezést és a darabot lapjában a szó szoros értelmében „lerántotta”. Abszurditásnak nevezte az egész darabot, mint amely az említett színházhoz, mint királyi színház rangjával bíró színpadhoz semmiképen sem illik. A színészeket és énekeseket orfeum-művészeknek, az énekszámokat közönségeseknek és a táncokat, valamint a zenei kíséretet, izléstelennek mondotta. Ez kétségtelenül az igazgatóra és szerzőre egy személyben, kevésbé volt hízegőnek tekinthető és senki sem csodálkozhatik azon, hogy az említett lap kritikusan ezen magatartása fölött bosszankodott. Az említett igazgatónak bosszúsága annál nagyobb volt, mert ugyanazon darab, ugyanazon lapban 1 évvel előbb, egy más kritikus által világosan meg is dicsőítetett. Ezen hirtelen nézetváltozásnak okát egyedül csak rosszakarat képezheti, — mondoita az érdekelt igazgató — és a bírósághoz sietett, a lapnak kiadóját becsületsértés miatt perrelvén be.

Az esküdtek a panaszosnak igazat adtak és a

kérdésszerű lapot 100 font sterling énbüntetésre ítélték. Ezen ítélet a felebbezési bíróság által a múlt napokban meg lett változtatva. A említett fórum ugyanis akként döntött, hogy a pikus a tárgyalagos nézetnyilvánításnak határait nem lépte át, mert az inkriminált újságok sem személyes sértést nem tartalmazott, sem tényeket nem ferdített. A tényeknek szabad bírálata azor — más szóval annak bírálata, amit a szerző állásában mond és a mely cselekmények a színlelőn tényleg végbemennek, — minden körülmények között meg van engedve. Így tárgyalagos ítélet az ítélet szerint, mindig „fair comment”, armilyen éles legyen is az. Az esküdteknek tehát nem volt joguk ez ügyben marasztaló ítéletet szólni. Amidőn a kiritikust elítélték, a művészet és a színház fölött saját nézetüket kívánták iryadónak tekinteni és minden ezzel ellenkező nézet büntetendőnek. Hogy ily alapelvek mellett jóvá kellene jutni, az könnyen elképzelhető.

Az angol szerzők és művészek ezek folytán csupán közvetlen sértések és a tényeknek elferdítése ellenében, de tárgyalagos, még oly szigorú kritika ellenében megvédve nincsenek. De ily védelemre szükség nincs is! A kritika szabadsága kívánatos mindenképpen, hogy a közönséget lelkiismeretileg és reklámra éhes színházigazgatók kizsákmánylásától megvédhessék és hogy a művészet bizonyos nivó alá ne süllyedjen.

Az angol felebbezési bíróság ezen határozata, úgy a közönség, mint a művészek, de még a művészet érdekében is csak helyesíthető.

* **A kornevilli harangok.** A mai operett előadás érdekességét növelte két vendégnek szereplése: *Márton* Miklós a debreceni színház és *Novák* Ilona a győri színház tagja. Mindkettő derekasan állta meg helyét és a közönség tapsal és kihívással jutalmazta játékukat és éneküket. *Márton* Miklós (Jean Greniseő) kellemes tenor hanggal rendelkezik, aki hangjával ügyesen bánik; a magas hangvételben biztos és kellemesen tisztán csengő. Megjelenése megnyerő, játékában sok a rutin, egyszóval az operettben derék erőssége bármely nagy vidéki színpadnak. A drámai ének szerepekben is megállja helyét, ami abból következtethető, hogy helyesen intonál és hangja úgy látszik eléggé kitaró, énektudása pedig az átlagos mértéken túl emelkedik. *Novák* Ilona mint Zsermón kedves volt és énekszámait szépen énekelte; hangja nem nagy arányu, de kellemes és különösen a középhangokban biztos és tiszta. Őt is szívesen fogadta a közönség. A többi szereplők közül kiváltak *Karácsonyi* (Serpolett), *Békéssy* (Henri) és *Polgár* (Gáspár.) (C.)

* **Felhő Rózi** második vendégszereplése. A vendégművésznő szombaton a *Niniss* operettben lép fel, melynek sikerét emelni fogja még azon körülmény is, hogy a többi szerepek is mind kitünő kezekben vannak.

* **Éjjeli menedékhely.** Ma délután a színházi festőteremben fogott hozzá *Végh* István díszletfestő az ezen drámához szükséges új díszletek festéséhez. A kiállítás a darabnak a berlini Kleines Theater díszletezésének hű másolata lesz, mely díszletek a német színészeknek Budapestben való vendégszereplésük alkalmával oly nagy feltűnést keltettek. A kiállítás impozánsan fogja kifejezni azt a nyomort, melyről Gorkij remekműve iszonyu képet alkot.

* **Tüntetés Haller Irma mellett.** A Gyulán nyaraló nagyváradai színtársulatnál most két bájós primadonna is van olyan, aki nemrég az aradi színtársulatnak volt tagja. A gyulai Haller-párt szerint csak Haller Irma a bájós, a Parlagi-párt pedig egyhangulag abban állapodott meg, hogy Parlagi az, akit megillet a „bájós” jelző. Ha igazságosak akarunk lenni, el kell fogadnunk, hogy mindkettő bájós. Az elmúlt vasárnapon történt, hogy a gyulai Haller-párt elérkezettnek látta az időt, hogy tüntessen kedvence mellett. De Gyulán az nem megy

olyan könnyen. Ott halvérű a publikum és diák, az nagyon kevés van. Nem lehetett máskép megoldani a tüntetésnek már égetővé vált kérdését, mint cipészinasokat fogni, akik szaporították a tüntető „tömeg”-et. A tüntetés meg is történt, a „Bob herceg” előadása után lampion tenger fogadta a kilépő művésznőt. Majd megindultak a „Komló” felé, hol a másik színházi csillag: *Parlagi* Kornélia lakik. A terv az volt, hogy az ő ablakai alatt is éjtetik — *Haller* Irmát. Számításuk azonban nem sikerült. A szőke diva a tüntetés alatt jóízűen vacsorázott a „Komló” kerti helyiségeiben és vidáman társalgott, így a vállalkozás kárba veszett, mert nem tudták megboszantani. Így mulat a publikum Gyulán.

* **Vasárnap délután** „Egy görbe nap” bohózat kerül színre. *Békés* mint *Mibaszna* András ez alkalommal teljesen új kuplékat fog énekelni.

* **Felhívás.** A *Drótostót* és a *Svihákok* előadásához tizenkét jó hangon 10—12 éves leánykára van szükség. A résztvenni szándékozók jelentkezhetnek naponként délután öt órakor a téli színház zongora termében.

Felhívás az obstrukcióra.

(A kilépett függetlenségek akcióján.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 9

Hat függetlenségi párti képviselő ma este felhívást bocsátott ki, melyet a párt minden tagjának megküldött. A képviselők egytől-egyig azok, kik a pártból való kilépésüket bejelentették s felhívásuk szöveg szerint a következő!

Kedves Barátunk!

A honvédelmi miniszternek a képviselőház véderő-bizottságában e hó 8-án tett nyilatkozata és az új véderő törvényjavaslat tervezetének beható ismertetése most már kétségtelenné teszi, hogy a mai magyar kormány teljes ridegséggel elzárkózik a nemzeti követelések teljesítése elől és a magyar vezényszó s jelvények megadásától.

Az őszi küzdelmek szomorú eredménytelenségével minden népképviselő tisztában van. Követelnek vér- és pénzáldozatot, míg a nemzeti jogokból semmire még csak kilátás sincs. Azért minékünk az a nézetünk, hogy a most folyó parlamenti küzdelmet elszántan és megszakítás nélkül folytatni kell. De elszánt küzdelmet elszánt harcosok nélkül folytatni nem lehet. Meg kell tehát bizonyossággal tudnunk, hogy kik azon barátaink, akikre számíthatunk, kik azok, kik a legszentebb jogokért idejüket és képességüket a nyári hőségben is szívesen és örömmel áldozzák.

Igaz ugyan, hogy a függetlenségi és 48-as párt többsége kimondta, miszerint: ha a katonai létszám felemelését kívánó törvényjavaslat nem tárgyalatik, úgy a mai rendkívüli harcot felfüggesztjük. De mi azt hisszük, hogy ezen elkeseredett harc abbanhagyása végzetes kihatással lesz.

Fontold meg elhatározásodat kedves barátunk komolyan, mi nem vesszük rossz néven akár egy, akár más irányu döntésedet. De ha a további küzdelem híve vagy, úgy adj ennek kifejezést és vedd ki a harcból részedet. Kérünk ez esetben, hogy f. hó 14-én, kedden este hat órakor *Barabás* Béla lakásán jelenj meg. Ha pedig bármi okból nem jöhetsz el, úgy levélben közöld elhatározásodat. Ha választ nem kapunk, úgy tudjuk, hogy aláveted magad a párt többsége határozatának és nem folytatod a harcot.

Barabás Béla,
Lengyel Zoltán,
Aessi Pál,

Beddházi János,
Leszkay Gyula,
Rátkay László.

A Jakabffy-puszta halottja.

(Az embertelenség áldozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Egy szegény munkásasszony halt meg az Aradhoz tartozó *Jakabffy*-tanyán. Nyomoruságban, elhagyatva pusztult el, mielőtt még megteremtődött az az új élet, melyet ő hozott volna a világra. A szomorú esetenek rendkívül csunya, visszataszító a háttere. Az emberhez nem méltó könyörületlenség sötétlik felénk, melynek áldozatává lett a szegény asszony. A mai világot civilizálnak nevezik, melyben a közegészségügy hatalmas lendületet mutat a statisztikák tanúsága szerint. A beteg borjut sem engedik orvosi segítség nélkül felfordulni, s a *Jakabffy*-tanyán megesett, hogy a szerencsétlen asszonyhoz nagy bajában nem jött orvos, s úgy lehelte ki lelkét magárahagyottan, nyomoruságos ágyán.

A hatóság gondoskodik arról, hogy a szegénysorsu emberek számára készen álljon az ingyenes orvosi segítség, s ebben most sem lett volna hiány. Nem az orvoson mulott, hanem azokon, kik számára az asszony munkabíró idején dolgozott hogy nem kapott orvosi segítséget. Az eset különben, feljelentés folytán, a hatóság előtt van, mely a vizsgálatot megindította.

Szász István, *Jakabffy* Zoltán tanyáján dolgozó dohánykertész felesége az áldozat. Szülési fájdalmakat érzett és erről elpanaszkodott az urának, hogy hívjon szülésznőt. *Szász* erre elment *Bakos* István ispán szerepet vivő gazdához, s kocsit kért tőle, hogy a messze eső tanyára a szülésznőt kivigye. A gazda, kinek lelketlensége ismeretes a tanyákon, kijelentette, hogy nem ad kocsit, nem bánja, akár milyen beteg is az asszony. Erre *Szász* gyalog jött be Aradra *Fábri* Györgyné szülésznőért és úgy vitte a feleségéhez.

A beteg a segítség késlekedése miatt olyan állapotba jutott, hogy a szülésznő kötelességszerűleg nem mert hozzá nyulni, hanem kijelentette, hogy gyors orvosi segítségre van szükség, különben az asszony meghal. A dohánykertész ekkor már nem mert kocsit kérni a gazdától, tudván, hogy csak gorombaságot kap. Gyalogosan sietett *Brück* Gyula dr. gáji kerületi orvoshoz, s míg a nagy utat megtette, sok időbe telt. *Brück* azonnal rendelkezésre állott, de míg a tanyára kiért, a kertésznő már meghalt.

A kerületi orvos, értesülve a kertésztől, hogy nem akartak neki kocsit adni, holott a törvény szerint a gazda harminc napig köteles beteg cselédjét kezelteni, jelentést tett az esetről a gáji kapitányságnál. A feljelentés az ügyészséghez került, mely az ügyet a vizsgálóbíróhoz tette át. A vizsgálóbíró pedig elrendelte a holttest felboncolását.

Brück Gyula dr. ennek eleget is tett, de ekkorára a holttest már annyira oszlának indult, hogy a tüzetes vizsgálat lehetetlen volt. Szükségesnek mutatkozott az orvosi vizsgálat annak megállapítására is, hogy a koraszülést nem idézték-e elő mesterséges módon. Annyit sikerült az orvosnak konstatálni, hogy külerőszak nyoma nincs a holttesten.

A kérdőre vont *Bakos* István ispán azt adja elő, hogy kocsit azért nem bocsátott a kertész rendelkezésére, mert gaz-

dája: *Jakabffy Zoltán földbirtokos est mindenkorra megtiltotta neki.* Ha így áll a dolog, akkor Jakabffy Zoltánt is súlyos vád terheli, bár bizonyosnak látszik, hogy az ispán — akár kapott ilyen rendeletet, akár nem — a maga embertelenségéből is megtagadta volna a kocsit. Neki nagyon mindegy lehetett, hogy a szegény asszony meghal-e vagy nem. Ha még lóról lett volna szó, vagy egy borjuról, az egészen más.

A kegyetlen szívű ispánnal nem először van dolga ilyen ügyben a hatóságoknak. *Madarász Antal gáji kapitány többször megbüntette már.* Egy ízben három hetet ült a miatt, hogy *megdöglött sertések kását fölfüstöltette és eleségül kiosztotta a cselédeknek.* Egy ízben egy *betegségben elpusztult borjút, máskor meg egy vízbe fulladt borjút* apróztatott fel a cselédség számára. A bánásmódja pedig hasonlatos volt ehhez a tápláló gondoskodásához.

Mindenesetre helytelen dolog, hogy Jakabffy Zoltán ilyen embert megtűr a szolgálatában, mert azt nem akarjuk elhinni, hogy a felsorolt esetekről neki előzetes tudomása lett volna. A gazdasági cselédek panasza főképen az ispán ellen irányul, de vannak dolgok, amiért Jakabffy Zoltánra is panaszoknak. Ilyen vád, hogy a dohánykertészeket annyira zsufoltan tartja szűk lakásaikban, hogy ez egészségi szempontból tűrhetetlen. A nyomoruságos házak, hol ezek a szegény emberek laknak, össze-vissza dűledeznek. — Egyszer hatósági beleavatkozással kellett egy házat lebontani s a veszedelmes lakásból a cselédeket kiköltöztetni.

S milyen drágán fizetnek meg ezekért a lakásokért! Az asszonyok hetenkint két napon át ingyen dolgoznak a saját élelmükön, ami pénzre váltva annyi, hogy Gájban szobát, konyhát, kertet lehet kapni érte. A földbirtokos pedig még adót sem fizet a lakások után: hiszen ingyen laknak benne. Igen, ingyen szokás az ilyen lakásokat adni — máshol.

Öngyilkosság az idegenben.

(Nem tudott felejtetni!)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Stollmeyer Gergelyt, fővárosi háztulajdonos családjában szerelmi dráma játszódott le. Fla, aki most végezte az érettségét, külföldön szerelmi bánatból öngyilkossá lett.

Stollmeyer Gyula 18 éves ifju, még a télen egy mulatságon megismerkedett egy nagyon csinos leánnyal, akivel egész éjjel együtt táncolt. A fiatal ember, aki akkor még a VIII. gimnázium padjait taposta, örülten belebolondult a leányba, akivel azonban csak ritkán találkozott, akkor is csak a leány anyja jelenlétében. Sem a leány, sem az anyja nem tudott arról a vonzalomról, amelylyel a fiatal ember a leány irányában viselkedett.

Csak akkor tudták meg a valót, amikor a leány egy orvossal eljegyezte magát. Akkor Stollmeyer Gyula, értesülve erről, bevallotta szerelmét a leánynak egy levélben, amit neki írt. Kérte egyuttal, hogy várjon rá, egy néhány év múlva ő is nőül veheti.

A leány megmutatta a levelet szüleinek, akik viszont a szerelmes fiu atyjának szóltak. Ez elővette szerelmes fiát azzal a szándékkal, hogy kiveri fejéből azt a nagyon koral és éretlen szerelmet. Ellátta tanácsokkal és úgy látszik

célját elérte, a szerelmes ifju hajlott arra az ajánlatra, hogy utazzék el.

— A szerelmed úgy is reménytelen. Csak nem gondolod, hogy az a fiatal leány a te bolond ígéretedre lemond vőlegényéről, akit szeret. Azért tehát felejtse el az egészséget és utaz el. A bolond szerelem ellen a legjobb orvosság az utazás.

Igy szólt az apa és a fiu megfogadta tanácsát. Elutazott. Volt Bécsben, Münchenben, Berlinben, Frankfurtban.

A múlt héten Hamburgba utazott, ahol a német tengert akarta látni. Minden városból levelet küldött atyjának, a melyben beszámolt utjáról. Sz. reilméről azonban nem írt semmit, egy szót sem soha, ami atyját szerfölött boldoggá tette.

— Hála Istennek, flam kiverte fejéből boldogtalan szerelmét. Jó volt elutazni!

Az ifju családja tegnap délben éppen együtt ült az ebédnél, a Városmajor-utcóan levő házuk verandáján, a midőn egy levélhordó jött, aki a külügyminisztérium egy levelét kézbesítette a háziurnak.

— Mit akarhat tőlem a külügyminisztérium? — kérde a meglepett ember és flára gondolt. — Reszkető kezekkel bontotta fel a levelet. A következő pillanatoan eszméletlenül összerogyott.

A berlini osztrák-magyar nagykövetség jelentette a külügyminisztériumnak utján, hogy Hamburgban *Stollmeyer Gyula agyonlőtte magát.* Mellékelve volt a fiu levele is, a melybe ez bocsánatot kér a fájdalomért, amit öngyilkosságával okozott és azzal mentegetőzik, hogy „nem tudtam ugysem felejtetni!”

Vipera az aradi hegyalján.

(Mégmarc vincellér.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Nemrég közöltük, hogy a Magas-Tátrában nagyon elszaporodnak a viperák s veszélyessé tesszik a kirándulás. E mérges kigyófaj — sajnos — az aradi hegyalján is mutatkozik, a hol pedig emberemlékezet óta híre se volt a veszedelmes állatnak. Ez elég bizonyossága annak, hogy elszaporodván, elhagyja a magasabb hegyek zavartalan rejtekeit s megbarátkozik a folyton emberjárta hegyvidékekkel is. Szinte megfoghatatlan, hogy még a lármas szőlőben is tartózkodik, amint ez tegnapelőtt *Paulison* bebizonyult.

Millig József iskolafelügyelő vincellérje ugyanis saját kis szőlőjében szemügyre vett egy betegesnek látszó fiatal szőlőtökét, s legelőször is a gyökerét akarván megvizsgálni, a tőke alján körülötte fűvet kezdte kitépdesni. E közben *éles csipést érzett ujján* s abban a pillanatban nyilsebességgel vetődött föl a fűből egy körülbelül egy méter hosszú kigyó, mely épp oly hirtelen eltűnt a szőlőtőkék között. Ennek láttára megrémült a vincellér s mindjárt tisztában volt a marás veszedelmével, mert *erős fájdalmat érzett karjában s gyomra tájékán.*

Hihetőleg volt már tudomása a mérges kigyómárás gyorsan ölő hatásáról, mert azonnal kiszopta a sebet s bekötötte ujját az alig látszó seb hely fölött, de még a felső karját is, hogy a mérge fel ne szívódjék a vérbe. Mindazonáltal *fájdalmi egyre súlyosabbá váltak.*

A veszedelem tudatában azonnal bejött Ardra a kórházba, a hol az orvosok is nem kissé lepődtek meg, mert ily eset még nem fordult elő kórházi praxisukban. Persze gyorsan kellett kezelés alá venniök a beteget, ki már órák előtt lett megmérgeve. Hogy többek között a szív működését támogassák, erős ada-

gokban adk be neki konyakot, a mitől természetesen egész hólyagos lett. Mondják, hogy ma a szívvel már rendesebb s a beteg jobban is érzi magát.

Ebből az esetből kifolyólag helyén való lesz, ha a szőlőben, erdőkben járóknak tudtára adják a tapasztalt veszedelmet, hogy ezt óvatossággal elkerülik. Bozótos, füves rejtekekben ne kotorázzanak, mert ezek a vipera nyugvó helyei, s leveszedelmesebb, ha itt zavarják meg, mert ijátszen kiugrik s eközben bántalmazóját könnyen megharapja. Szabad helyen megfutamodik az embertől. Nagyobb baj kikerülése céljából jó lenne, ha a jelzett területet ahhoz értő emberek hatóságilag átkutattatnák s a hivatalan veszedelmes vendéget üldözőbe fognák, mert valószínű, hogy a környéken már több vipera is van.

HIREK.

— **T. előfizetőinkhez.** Tisztelettel felszólítjuk t. előfizetőinket, hogy amennyiben valaki a lap kihordása körül késedelmet, avagy mulasztást tapasztal, úgy jelentse be telefonon, vagy levelezőlapon lapunk kiadóhivatalához (telefonszám 151.) Fűrdőre utazó t. előfizetőinknek a lapot *bárhova szívesen elküldjük.*

— **A vasárnapi munkaszünet és a kereskedések.** A vasárnapi munkaszünet új rendjét szabályozó kereskedelemügyi miniszteri rendelet alkalmazása körül felmerült félreértések tisztázása céljából az aradi kereskedelmi és iparkamara indítva érzi magát az érdekeltek tudomására hozni, hogy az új rendelet értelmében a vidéken minden ipari és kereskedelmi üzletben az elárusítás és házhoz szállítás vasárnapon délelőtt tíz óráig van megengedve. Vasárnap egész nap nyitva lehetnek a cukrász, újságelárusító, virágárusító valamint a kenyeres és tejés-boltok; déli tizenkét óráig pedig a mészárosok és hentesek boltjai.

— **Ferdinánd — bolgár király?** Szófiából jelentik, hogy *Ferdinánd* fejedelem gyermekeivel és minisztereivel Tirnovoba utazott, ahol a nyarat tölteni fogja. A mai nap évfordulója Ferdinánd trónralépésének. Ettől a naptól meglepetéseket várnak. Híre jár ugyanis, hogy Ferdinánd *királylány akarja magát koronáztatni.* Bécsből jelenti egy sürgöny: Az a hír járja, hogy Ferdinándot figyelmeztetik arra, miszerint ha a háboru Bulgária és Törökország között kitör, sem Ausztria-Magyarország sem Oroszország egy lépést sem tesz a bolgár trón megmentésére. *Goluchovszky* gróf külügyminiszter, ki szabadságát meg akarta kezdeni, úgy látszik, a balkáni ügyek miatt, Bécsben marad.

— **Vlad Aurél mandátuma.** A képviselőház állandó igazoló bizottsága tegnap *Szentiványi* Árpád elnöklete alatt ülést tartott, a melyen *Belicska* Béni előadó referálta *Vlad Aurél* választását. Miután a megbízó levelet rendben találta és választása ellen sem a képviselőházhoz panasz, sem a kuriához kérvény nem érkezett, a képviselőt *végleg igazolta.*

— **Pauler Gyula halála.** *Pauler Gyula* országos főlevéltáros, min. tanácsos, a M. Tud. Akadémia igazgatósági s rendes tagja, ma elhunyt. *Pauler Gyula* ezelőtt két nappal ment szabadságra Badacsony-Tomajba. Tegnap este 7 óra tájt ép vacsora közben hirtelen rosszul lett, s *holtan esett le a székről.*

Pauler Gyula dr. országos főlevéltáros, a jog- és bölcsészettudományok tudora, min. tanácsos, köz- és váltóügyvéd, a budapesti jogtudományi államvizsgálati bizottság tagja, a ma-

gyar történelmi társulat II-ik alelnöke, a bács-megyei történelmi társulat s a hunyadmegyei történelmi s régészeti társulat tiszteleti tagja. A M. T. Akadémia levelező tagja lett 1870. május 25-én, rendes tagja 1877. május 27-én. Zágrábban 1841. május 11-én született. Foglalkozott mindenkori történelmi kérdésekkel, s főművei voltak: Wesselényi Ferenc nádor és társainak összeesküvése, a Habsburg királyok története, a Magyar nemzet története az Árpádok korában. Mint országos főlevéltárnok igen nagy érdemeket szerzett a levéltár rendezése, kibővítése és hozzáférhetővé tétele körül. Halálát két leánya és fia gyászolják.

— Vád a belgrádi gyilkosok ellen. Belgrádból sürgönyzik: A Belgrádszki Novine azt jelenti, hogy *Todorovics Velimir*, a Cincár-Markovics-kabinet életben maradt, de súlyosan megsebesült belügyminisztere, panaszt szándékozik indítani azok ellen, kik június 11-én éjjel megtámadták gyilkosság kísérlete miatt.

— Eljegyzés. *Stern Sándor* aradi biztosító-intézeti tiszviselő eljegyezte *Ritcher Katinka* kisasszonyt Temesváron.

— Egy főispán halála. Sepsiszentgyörgyről táviratozzák nekünk: *Potsa József* Háromszék vármegye főispánja, valóságos belső titkos tanácsos ma virradóra hosszúságos betegség után 67 éves korában meghalt. *Potsa József* 27 éven át vezette a vármegye ügyeit. *Szekely György* országgyűlési képviselő ipát gyászolja az elhunytban. A városi középületek gyászlobogót tüztek ki a népszerű főispán elhunyt alkalmából. *Potsa József* lankadatlan buzgalommal fáradozott a székelység érdekeiben és anyagi áldozatoktól sem riadt vissza, hogy a Székelyföldön gyáripar létesítése által előmozdítsa a közvagyonosodást. Az árvaház, a takarékpénztárak, a székely muzeum és több jótékony egyesület elnöküket vesztették *Potsa József*ben, akinek elhunytja megyeszerte óriási részvétet kelt. A ravatalt a megyeházán állítják fel. Temetése szombaton délután 2 órakor lesz katolikus szertartás szerint.

— Véglegesített állatorvosok. A földmívelésügyi miniszter az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló törvény alapján a magy. kir. állatorvosi karban többek között a következőket véglegesítette: A X. fizetési osztályban *Kellner György* Arad, *Szöke Dezső* Kisjenő, *Békeffy Sándor* M. Radna. A XI. fizetési osztályban *Kufner Károly* Arad, *Hosszu Vazul* Nagyikinda, *Juhász Nyitó Pál* M. Pécska, *Bucsay János* Borosbesz, *Oláh Károly* M. Kovácsháza, *Altmann Gyula* Vinga, *Szilágyi Géza* Uj-Arad, *Ors Károly* Makó, *Pomsahár Gyula* Nagylak, *Pollacsek Áron* Battonya, *Strauser Aron* Nagyhalmagy, *Egri Gyula* Arad.

— Maglás elővezetése. A temesvári törvényszék intézkedésére az aradi rendőrség, mint ezt lapunk mai számában *Idézés karhatalommal* cím alatt megírtuk, tegnap este *rendőri felügyelet alá helyezte s ma karhatalommal vezette át* a temesvári tárgyalásra *Maglás Manó* aradi román hírlapíró, aki a *Controla* című temesvári román hírlapban támadó cikket írt a Mangra-párt vezérére, ezek között *Onku Miklós* dr. aradi takarékpénztári igazgató ellen. *Maglás* az onku-ügyben kitűzött két tárgyaláson nem jelent meg s a mára kitűzött harmadik tárgyalás alkalmából a temesvári törvényszék *elővezetési parancsot* adott ki ellene, melyet az aradi rendőrség foganatosított is. *Maglást* ma reggel egy polgárrendőr kísérte át Temesvárra.

— Tisztelgés a miniszterelnöknek. A magyarországi orthodox zsidófelekezet tizenöt tagból álló küldöttségét fogadta ma délelőtt *Khuen-Héderváry* miniszterelnök. A küldöttség vezetője *Schächter Jakab* dr. székesfővárosi bizottsági tag volt.

— Nincs állás. Mostanában, amikor minden nehéz munka fejében ígért piciny falat kenyérért oly sokan esengenek, nagyon szomorúan hangzik az

a kis hír, amely tegnap röppent ki a kereskedelmi miniszterium épületéből. Rídeg hivatalos formában tudatja, hogy a miniszteriumban nincsen olyan állás és soká-soká nem is lesz, a melyre a kenyérkeresésre utalt nők pályázhatnak. Pedig sok nő kért állást és még sok akart kérni. Eddig hivatalos szerződés szerint előjegyezték őket, hogy ha majd lesz üresedés, hát kapnak alkalmazást. A pályázók száma azonban úgy megnövekedett, hogy azokat még előjegyezni is csak meddő biztatás volna. Ezért jelent meg a miniszter aláírásával a hirdetés tudtul adni, hogy még csak ne is pályázzék, ne is kérjen senki, mert nincs állás, nem is lesz soká, olyan soká, hogy számítani egyáltalában nem lehet rá.

— Házasság. *Kreiller Vilmos* világi kereskedő tegnap vezette oltárhoz *Illman Irma* kisasszonyt, *Illman István* világi birtokos és mértékitelesítő leányát. Esküvő után a menyasszony szülei házában barátságos lakoma következett.

— A sebesült honvédelmi miniszter. *Kolossváry* Dezső honvédelmi miniszter, akit tegnap tyukszem-operálás közben baleset ért, igen alaposan megvágta magát. A seb, melyet a combján ejtett, meglehetősen mély és fájdalmas. Tegnap *Kolossváry* már sebláza is volt. Mindamelllett a miniszter elment délután a véderő bizottság ülésére a képviselőházba, mert nélküle az ülést el kellett volna halasztani. Hanem miután gyalogolni képtelen volt, a kocsi-jából úgy vitette fel magát a bizottsági terembe karosszéken. Az ellenzéki képviselők évődtek is vele:

— Kegyelmes uram, nem jó, ha a honvédelmi miniszternek tyukszeme van!

— Miért?

— Mert el van árulva, hogy fáj neki, ha a lábára hágnak! Már pedig mi ellenzékiek azt meg szoktuk tenni!

— No de remélem. — felelt a miniszter — annyi emberség csak lesz bennetek, hogy vártok, míg a lábam meggyógyul.

A tanácskozás alatt meglátzott *Kolossváry*n, hogy fájdalmakat szenved. Az ülés végén tehát fölkel *Pichler Győző* és azt indítványozta, hogy a legközelebbi, pénteki ülést, ha addig a miniszter állapota jobbra nem fordult, ne tartásuk meg az országházában, hanem *Kolossváry* lakásán és így kimélik meg a minisztert az ide-odaváló utazástól. *Kolossváry* Dezső hálásan fogadta ezt a gyöngéd indítványt és azt mondta *Pichler*nek:

— Hiszen ti nem is vagytok olyan veszedelmes emberek!

Amire *Pichler* azt felelte:

— Nono, kegyelmes ur, csak ne bízd el magadat! Csak várj, amíg lábra állasz megint. Ma láttam, hogy karosszéken hoztak föl a szolgák. Az semmi! De majd ha mi hurcolunk meg!

— A szegény király. I. Péter, Szerbia új királya felemeltette a civilistát. Ez nem is csoda. Privát vagyona nincs. A Karagyorgyevicsek egykori vagyona, a budapesti házat, meg a bokszei uradalmat fölemésztette az adósság, a tapolcai uradalmat pedig elkobozták vagy harminchat esztendeje, mikor Karagyorgyevics Sándor, az elűzött fejedelmet *Mihály* fejedelem meggyilkolásában való bűnrészességért elítélték. Ezért a szkupstina bízottá adta *Péter* királynak, alkalmasint egy millió frankot, mert körülbelül ennyi — nem az elkobozott birtok értéke — hanem a király adóssága. A szkupstina ilyen dolgokban bőkezűen szokott viselkedni; Sándor királynak is ajándékozott egyszer egy bányát, pedig a bánya — nem is volt az államé. A Karagyorgyevicseknek Romániában is van egy birtokuk, ez *György* hercegné volt, Péter király testvére, jó nagy birtok, de *György* herceg végrendelete értelmében nem szabad eladni soha. Ennek a jövedelméből él Párisban a király özvegye, *Arzén* herceg, aki mint orosz tiszt, a dúsgazdag *Demidon San Donati* hercegnőt vette el feleségül, de

azután elvált tőle, az orosz hadseregből is kilépett és Párisba költözött. Péter királynak oldalágon is nagy az atyafisága, többnyire vagyontalan, vagy kisvagyonu emberek. A király gyermekeinek azonban vagy nan vagyonuk, az anyai örökségük két millió frankot tesz ki. De ezt a nagyatyjuk, *Nikita* montenegrói fejedelem kezeli, akinek már egyszer éles össze-tüzése volt Péter herceggel, épen mert ezt a vagyont nem akarta neki kiadni. Kérdés, vajon Péter király megkapja-e?

— A belgrádi vérfürdő — mozgófényképekben. Egy londoni lapban a következő csodálatos esetet olvassuk. Egy nagy cég, mely mozgófényképekkel kereskedik, a napokban közhírré tette:

Több kiállító kívánságára elkészítettük mozgófényképekben a belgrádi vérfürdő jeleneteit.

Hogy miként történt ez az „elkészítés”, erre vonatkozólag egy újságírónak sikerült meggyőződnie, hogy a cég eljátszatta színészekkel — természetesen hű jelmezekben — az egész drámát. A mozgófénykép megörökítette eszerint, amint a gyilkos tisztek berontottak a konakba, felrobbantják dinamittal az ajtót, miközben többen „elesnek”; aztán betólnak a királyi pár hálószobájába, ahol lövöldöznek, gyilkolnak, végül pedig kidobják a holttesteket az ablakon. A mozgófényképeknek oly nagy a kereslete, hogy egy hét alatt minden kópia elfogyott s most a cégnek újakat kell készítenie.

— Itéletidő Temesvárott. Tegnap Temesvárott olyan vihar pusztított, aminőre a legöregebb emberek sem emlékeznek. *Klinkhammer Miksa*, a 29-ik gyalogezredben szolgáló önkéntes mellett a Józsefvárosból a belvárosba vezető úton, a villám mintegy négy-öt méternyire lecsapott s ő a légnymás következtében egy oszlophoz csapódva eszméletét veszítette. Később a járőrök megtalálták és a helyőrségi kórházba szállították, hol az orvosok bal oldalának megbénulását konstataáltak. A villám néhány száz lépésnyire a színház épülete előtt egy arra haladó egyfogatú bérkocsi lovát sújtotta agyon. A kocsinak csodálatosképen semmi baja nem történt és a kocsi is ép maradt. A villamos vasútnak a Kossuth Lajos-utcai és Bem-utca sarkán a Föhn-féle üzlet előtt levő vaszerkezeti váróházába is becsapott a villám, hol az eső elől tizennégy ember keresett menedéket. A villamot a villamos világítási sodrony elvezette és az embereknek komolyabb baja nem esett. Mindössze az történt, hogy két nő elájult és a többiek is néhány percig nem tudtak beszélni. A Kossuth Lajos-utca másik sarkán a kövezetbe csapott a villám és jelentéktelen kárt okozott.

— Pusztító zivatar. Kedden este 7 órakor *Berzova*, *Monorostia*, *Kapruca*, *Dumbrovica*, *Gross* és *Maros-Szlatina* községekben óriási vihar kíséretében nagy zivatar vonult végig. A vihar, mely legnagyobb erővel *Grosson* dühöngött, az ottani görög keleti templomnak és még tizenhét háznak tetőzetét teljesen megsemmisítve, magával rántotta, sok fát is kidöntött. A vihar a vetésekben is jelentékeny kárt tett.

— A szociálisták plakátja. *Szalai Mihály* fővárosi bizottsági tag, a „Magyar Estilap” szerkesztője, panaszt emelt a főváros hatóságánál *Emmerling Vilmos* plakát-ragasztó vállalkozó ellen, azért, mert nem ragasztotta ki azokat a plakátokat, a melyekben népgyűlést hívtak össze, a *Khuen-Héderváry* miniszterelnöksége ellen való állásfoglalás céljából. *Szalai* panasza azt vitatja, hogy *Emmerling* szerződésességét követett el. A tanács ma foglalkozott a panaszszal s kimondotta, hogy *Emmerling* nem követett el szerződésességét, mert benne van a főváros és közte létrejött szerződésben, de a kihágásokról szóló törvény is akként rendelkezik, hogy tiltott tartalmu hirdetések nem szabad kifüggeszteni. Ebben a plakátban pedig tiltott tartalom volt.

— Nagybeteg képviselő. Debrecenből sürgönyzik: *Dobiecsky Sándor* országgyűlési képviselő súlyos betegon fekszik családjában körében.

— Országos cipész-kiállítás. Augusztus 15-én Debrecenben országos cipész-kongresszus lesz, melyet országos cipész és munkagép kiállítás-

sal kötnek egybe. Erre vonatkozólag a kiállítás előkészítő bizottsága az aradi cipészekhez felhívást küldött, melyben a programot ismer-teti. A kiállításon mindennemű cipész-munkák, szerszámok, szakrajzok, minták, bőrgyári ter-mékek állíthatók ki. Meltatja a felhívás a kiállítás jelentőségét, s a cipészeket a részvé-telre buzdítja. Nem tartja a bizottság lényeges-nek, hogy egy-egy iparos m.nél több tárggyal szerepeljen, hanem azt, hogy a kiállítók száma legyen nagy. A kiállítási tárgyakat július hó 25-ig kell bejelenteni, s augusztus 1-re falá-dába csomagolva, az országos cipész-kiállítás előkészítő bizottsága címére (Debrecen, ipar-testület) megküldeni. Az odaszállítás költségét a kiállító fizeti, a visszaszállítás ingyenes. A kiállításon száz érmet osztanak ki. A kon-gresszuson résztvevők, amennyiben szándékukat e hó 15-ig bejelentik, féláru vasúti jeggyel utazhatnak.

— **Eső után köpenyeg.** Aki az országgyűlési tudósításokat figyelemmel szokta olvasni, észreve-heti, hogy milyen rohamosan nő a *Gabányi Mik-lós* elméssége. Pedig hát neki azt sem lehetne sze-mére vetni, ha nem volna elmés, mert tudvalevő, hogy ő a strázsamesteri pályán működött, ide pedig nem okvetlenül szükséges az a bizonyos valami, amit *Espritnek* neveznek a franciák. A tisztelt Ház üléseinek ő kezd a legcsipősebb fűszere lenni; a közbeszólásai egyre ötletesebbek; bizony, ha így halad, megérjük még, hogy néhai Károlyi Gábort is tularnyalja. Nagyon szellemesek, nagyon ötletesek a közbeszólásai, csak egy különös sajátosság van: sohasem találóak. Mindig akkor röppennek ki, ami-kor a szónok már rég túl van azon, amire a köz-beszólás céloz, úgy, hogy eső utáni köpenyeghez hasonlít valamennyi. Ennek pedig nagyon egyszerű a titka. Tudniillik *Gabányi Vázsonyi Vilmos* szom-szédságában szokott ülni, *Vázsonyi* pedig nagyon temperamentumos ember és nem tudja végig hall-gatni a közbeszólásokat megjegyzés nélkül. Dör-mögve szokott közbeszólni, nem hallja senki, senki, csak *Gabányi Miklós*. Ő aztán hü apostolként szár-nyára kapja az elejtett szikrát és harsány hangon kiáltja el azt, amit *Vázsonyi* halkán dörögött el az imént. Ez hát eddig rendben volna. Már most csak az a kérdés, hogy miért nem kiáltja *Gabányi azonnal* a *Vázsonyi* mondasát? Miért vár vele, amíg öt perc letelik. Egy képviselő ma a folyosón erre is megadta a választ:

— Nagyon egyszerű a dolog! *Gabányi Miklós*-nak öt percre van szüksége, hogy a *Vázsonyi* mon-sát — megértse.

... Ezért késik el mindig *Gabányi* a közbe-szólásaival.

— **Olasz republikánusok a cár ellen.** Orosz-országban nem fogadják valami nagy lelkesé-déssel a cár látogatását s a szocialisták már állást is foglaltak a látogatás ellen. Most pe-dig azt jelentik Rómából, hogy a köztársasági pártiak tegnap népes gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy minden eszközt fölhasznál-nak a cár római látogatásának megakadályo-zására és ha az mégis megtörténne, akkor *ünnepelni fognak a cár ellen*. A kormány tehe-tetlen a fölforgató pártoknak akciójával szem-ben, amelynek újabb a *Messagero* című de-mokrata lap is pártját fogja. A cár látogatásá-nak ideje még mindig nincsen végleg megha-tározva. Híre kelt ugyan annak, hogy az ok-tóberre tervezett látogatást a jövő tavaszra ha-lasztották, de ezt még nem erősítették meg hivatalosan.

— **Éjjeli zene a magyar szobroknak.** Ked-ves történet híre érkezik Marosvásárhelyről. Van Marosvásárhelynek egy vidám, jókedvű bohémlelkű katonája, aki szereti a dalt, a ci-gányzenét. Az elmúlt éjjel is jókedve támadt; dalolt muzsikáltatott magának szíve szerint. Mulatozás közben egyszerre csak elfogta a honfi bánat, kapta magát és elvezette a ci-gányokat egyik magyar szobor elé és — *éjjeli zenét adatott a szobornak*. Azután a többi ma-gyar szobrokhoz is ellátogatott, dalolt egész hajnalig a szobrok előtt sűrű könnyhullatás

közben, mert észébe jutottak a régi, jó idők, amikor a magyar katonának jobb sorsa volt Magyarországon, mint ma.

— **Merénylet egy gazdatiszt ellen.** *Rausch* László tisztartó, a zombolyai uradalmi tisztikar egyik igen rokonszenves tagja, a kit gróf *Csekolics* Endre csak nemrégiben helyezett át Rögendorfról enyingi birtokára, új állomáshelyén egy kanász vakmerő támadásának csak-nem áldozatul esett. *Rausch* tisztartó a földé-ken járva, azt vette észre, hogy egyik kanász tilalom ellenére a vetések között legeltet. Előbb kiutasítással, majd később fenyegetéssel és mi-dőn ez sem használt, erőszakkal akarta az en-gedetlen embert a vetésből eltávolítani. Ennek azonban végzetes következménye lett. A meg-rögzött kanász a tisztartóval szembeszállt és kezében tartott baltájával olyan erős ütést mért arcába, hogy állkapcsát két helyen összezúzta, minek következtében eszméletét veszítve össze-rogyott. A dühöngő kanász még ekkor is to-vább ütlegelte áldozatát és bizonyára agyon-veri, ha a közelből oda futott emberek segítsé-gére nem jönnek. A szerencsétlenül járt tisztartó iránt, kinek sérülései nagyon súlyosak, általános a részvét. *Rausch* tisztartót gróf *Csekolics* Endre rendeletére Budapestre a vörös kereszt kórházba szállították, hol a leggondo-sabb ápolásban részesül. Az elvetemült kanászt elfogták és átadták a bíróságnak.

— **„A fürdés erényében.”** Valamelyik közeli faluban, ahol persze nagy kényelemmel berendezett fürdőház nincs, a Maros partján lakó János gazda a kánikulát kiakarván a maga részére használni, ösz-sze tákolt néhány szál deszkából egy „fürdőházat” és annak a falura néző falazatára a következő jó-izű hirdetést ragasztotta ki:

TUDNIVALOK AZ
fürdés erényében: Fürdenni lehet ruhá-
val 40 ft annélkül 30 ft. Egész nyárára
még csak be nem fagy 12 ko. Ferencesi
üdő: Uraknak estéti röggelig, asszony
népnek napközbe. Az ügön tulleágos
fitzkádozás veszéjes, a partrú nízal
az nyó szóméllöket ammög nem illik.

— **A konstantinápolyi palota-forradalom.** A szultán palotájából ritkán szivárog ki híre az ott történeteknek; megessett már, hogy megöl-tek egy szultánt a katonái és ezt a gyilkossá-got csak hetekkel később tudta meg a világ. Mohamed hívei ugyan értenek a hallgatáshoz, különösen ha okuk van arra, hogy valamit el-hallgassanak. Néhány héttel ezelőtt híre kelt annak, hogy a szultán palotájában véres dolgok történtek. Egyik verzió azonban ellent mondott a másiknak; egyik távirat szerint felkencolták a szultánt a katonái, a másik sürgöny pedig lecalólt mindent. Az újabb értesülések szerint azonban világos immár, hogy a szultán palotá-jában nagy dolgok történtek. Az összeesküvők leakarták taszítani a császárt a trónjáról, hogy helyébe *Djoubati* beyt, a szultán öccsét ültes-sék a trónra. Az összeesküvőket azonban a a szultán hü katonái levertek s a Jildiz kioszk-ban sűrűn folyt a vér. Egy távirat szerint, amely megbízható forrásból érkezett, nem negy-ven halottat vittek ki a palotából, hanem *há-romszázat*. A palota forradalom közelebbi rész-lelei azonban még most is ismeretlenek.

— **Bosszúálló sztrájkolók.** Szerdán este a buda-pesti Baross-utca és a Gólya-utca sarkán *Kovács* Sándor huszonhétosztendős kovácslegény vesztére találkozott mintegy negyven sztrájkoló kovács-legénnyel, akik bosszúból, mivel *Kovács* nem tartott velük, alaposan összeverték s közülök az egyik még *hátra is szurta késsel*, azután ott hagyták. *Kovácsot Réczey* tanár klinikájára szál-lították, ahol ápolás alá vették. A rendőrség a sztrájkolók ellen megindította a vizsgálatot.

— **Fiatal tolvaj leány.** Arad legfiatalabb és leg-romlottabb *beszuranó tolvaja* egy tizenegy éves kisleány: *Méri* Katica, *Méri* Benedek György-utcai napszámos leánya. Körülbelül *fél százszor* állott már a rendőrség előtt tolvajlásaiért, melyekkel rendszerint inkább pénzre utazik, mint más ingóságra. Ma délelőtt vakmerő bátorság-gal végigjárta *Löffler* Jakabnak a *Weitzer* Já-nos-utca 20-ik számú ház emeletén lévő laká-sát s annak harmadik szobájából elloptott egy pénztárcát, melyet három koronával terhelt

az ágyon talált meg. A házbeliiek megcsípték a 11 éves tolvajt s átadták *Bringmann* Jenő rendőrtizedesnek, aki a kapitánysághoz vitte be a romlott leányt.

— **A jeggyűrű.** Itt a szalmaözegek sze-zónja. A vendéglők terraszain esténként vidám kom-pániák jelennek meg, ifjú urak és még ifjabb höl-gyek, akiken első tekintetre meglátszik, hogy — nem férj és feleség. Amikor a kánikula e hetei be-köszöntenek, nyaralni megy a jeggyűrű is a férjek újjáról a — mellényzsebbe. De mennyi kellemetlen-ség, sőt családi dráma származott már abból, hogy valami hangos éjszaka után eltűnt a mellényzsebből a jeggyűrű. Kigurult onnan. S aztán hiába keres-ték, nem került elő soha többé. *Drechsler*, ismert budapesti vendéglősnek nem közönséges ötletre adott ez a dolog alkalmat. Akik hozzájárnak étkezni, a szalmaözegek apró kis erszényt kapnak emlékül tőle — jeggyűrűjük számára.

— **Lokomotivek fűtése petróleummal.** Buka-restből jelentik, hogy a román királyi államvas-utak igazgatósága a kormánytól fölhatalma-zást kért arra, hogy 72 lokomotívot petróleum-tűzelő szerkezetre alakíthasson át. Emellett a vasutigazgatóság nyolc nagyobb állomáson pet-róleum-rezervoárok építésére kért engedelmet. Az átalakítás és építkezés 254.000 leire van előirányozva, de emellett a tüzelő-anyagban való megtakarítás évi 50.000 leit tesz ki. A román-vasutakon már eddig is 372 lokomotív van ellátva petróleumtüzelő szerkezettel.

— **A divat királya.** VII. *Edvard*-nak tudva-levő, még mielőbb fejére tették Anglia koronáját, már volt egy királysága: a divat birodalma. A hosszú várakozásban, amíg eljutott az igazi koronához, rendre magához ragadta a divat királyának kiváltságait és valósággal abszolút tekintélyvel uralkodott az uri öltöz-ködés dolgaiban évtizedeken által. Amit sze-szélye kitalált, az nyomban törvény lett a sza-bók és a gavallérok között és csak az volt elegáns, amihez ő megadta jóváhagyását. Ugy látszik, fia, a mostani walesi herceg ebben is apja nyomdokába lép. Amíg az igazi koronát el nem éri, addig a divatban királykodik, még pedig máris teljes sikerrel. Ma már ép oly hangadó a férfidivat megteremtésében, mint amennyire az apja az volt, mielőtt még ő volt a walesi herceg és maoholnap ő se fog kigondolhatni bármi szabásu vagy öltözök-dési újságot, ami kötelező ne lenne ab-ban a világban, ahol adnak a jól öltözésre. A walesi herceg e trónfoglalása azonban fájalmakkal is jár, még pedig olyan valaki részére, aki rut hálátlanságnak tarthatja, hogy az angol királyi ház egy tagja a férfidivat élére lép. Ez a valaki pedig Mr. *Chamberlain*, Anglia gyarmatügyi minisztere, aki ebben a kis idő-ben, ami VII. *Edvard* és a mostani walesi her-ceg divat-uralma között eltelt, elérte, hogy mintaképe volt az elegánsan öltözködő angol urnak. Most azonban véget ért a interregnuma és *Chamberlain* divat-dicsősége is leáldozóba jutott. Ezt pedig nehéz lesz neki megemész-tenie.

— **Nare a medvével.** *Szirbu* Szimeon fényesi (*Krassó Szörénym.*) lakos juhával a ruszkai ha-vasokon tartózkodott. Deleltetés után megin-dult juhával a völgy felé, miközben egyszerre csak egy hatalmas medve állta útját s két há-tulsó lábára felállva, támadólag közeledett fe-léje. *Szirbu* Szimeonnak egyéb fegyvere nem lévén, mint hatalmas juhászbotta, azzal várta be a félelmes ellenfelét. A mikor a medve né-hány lépésre volt csak tőle, *Szirbu* hatalmas ugrással mellette termett s botjával úgy ütötte föbe a mackót, hogy a botja kettétörve hullott ki a kezéből. A mackó erre egyik markával oda legyintett *Szirbura*, ki vértől borítottan ro-gyott össze. E közben a juhok riadtan mene-kültek a mackó közeléből. A medve látva, hogy ellenfele tehetetlenül hever a földön, a juhok után cammogott. A szerencsétlen *Szirbu* féltve a medvétől juhait, feltápászkodott a földről s kétségbeesetten hívta társát segítségül és kutyáit szólította. A mikor a medve látva, hogy *Szirbu* felkelt, visszafordult s újból rásujtva, másodszor is földre taperte. *Szirbu* még egy-szer felkelt s segítségül hívta társát és kutyáit, a kik közeledtek is, mire a mackó a földön fetrengő embert marcangolni kezdte s alsó láb-szárait úgy össze-vissza marta, hogy inait tépte

szét. A kutyáknak és a közeledő társnak nagy-nehezen sikerült a mackót elűzni a vérző emberről. Szirbu haldoklik.

— **Paprikás aranyhalakból.** Porcia herceg életéből elevevitették föl ezt a pompás históriát. Porcia herceg, amikor a Herkulesfürdő igazgatója volt, cigányokat szerződötetett muzsikálni. Ez a szezon azonban nagyon siralmas vala s bizony a fekete legények tizszer is körülhordozták a tányért, míg egy-egy hatos kerülközött. Szomorú napok voltak azok. Megtörtént, hogy énkoppon maradt az egész banda. Egy forró júliusi napon nem volt egy falat a cigányok portáján. A legények busan dugták össze a fejüket: mit lehessen tenni vagy inkább enni? Pénz nem volt, hitel annál is kevesebb. Tehát tanácskoztak és ennek a tanácskozásnak az lett a foganatja, hogy olyan ebédet kaptak, amilyenről maga Brillat Savarin sem álmodhatott. A válogatott cigányurfiak ugyanis a park disztavából kihalászták az aranyhalakat s abból főzték paprikást. Alig nyalták meg ebéd után a szájokat, nagy fölfortyanással ütött rajtuk a rendőrség. A bajból aztán úgy menekedtek, hogy Porcia herceg — aki kitűnően mulatott a cigányok esetén — magára vállalta, hogy kiegészíti az aranyhalak megfogyott létszámát.

— **A pestis.** Konstantinápolyból jelentí egy sürgöny: Djebeilben, mely kikötő Szíriában, Bejrut és Tripolisz között fekszik, több pestis-eset fordulván elő, az onnan származó provenienciákat öt napos vesztegzárnak vetik alá. A Szuezből eredő provenienciák vesztegzárát orvosi vizsgálattal helyettesítik.

— **Gyilkos karbol.** E hó 7-én *Kremesir* Mór szeszgyáros Barcs melletti Belesa pusztáján a göbölők istállójában egy *Horváth* Ferenc nevű 55 éves munkás egy folyadékkal telt üvegből ivott, azt hívné, hogy abban viz van. Az üvegen karboloidat volt, amelytől a szerencsétlen ember hirtelen rosszul lett és csakhamar meghalt. Minthogy a keliő óvintézkedés körül mulasztás történetett az esetet bejelentették a szigetvári kir. járásbírósnál.

— **Porter-cipők.** Ismert forgalommal lettek Aradon a Porter-cipők, melyek mindenkor kitűnő tartósság, elegancia olcsóság által tűntek ki. Most, hogy a Porter-cég, a raktár tuzsufoltsága miatt az összes cikkek árát leszállította, a cipők is olcsóbbak lettek, ami nagyot jelent, ha meggondoljuk azt, hogy Porter Vilmos Nagy Aruháza, a Szabadság-téren, már amugy is a legolcsóbb beszerzési források közé tartozott. A vidéki közönség írásbeli rendelkezései épp oly figyelemmel intéztetnek el, mintha személyesen tennék bevásárlásaikat. Választékok helyben a házba lesznek küldve. Városi és megyei telefon száma 324. Tíz korona vásárlásnál minden vevő életnagyságú fényképet kap teljesen ingyen, csupán a díszes papírkéretért térítendő meg 3 korona.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. Üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Kéz és lábizzadás ellen** kitűnő a *Kossuth* gyógyszerész izzadás elleni *kenőcse*, 1 tégely ára 1 korona. Kapható Kossuth Pál gyógyszerésznél Arad, Boros Béni-tér 15. (Dengi ház). Gyógyszerészeknek: Vojtek és Weisz, Krausz Elemér és társai urak drogueriájában.

TANÜGY.

(—) A Délmagyarországi Tanítóegylet harminchetedik nagygyűlését ez idén augusztus hó 8., 4. és 5-én Torontálm. székhelyén, *Nagybecskereken* tartja, melyre az egylet tagjait és a tan-

ügy iránt érdeklődőket is meghívják. A gyűlésre jelentkezők részvételi díj fejében legkésőbb július hó 20-ig két koronát tartoznak *Wegling* István bizottsági pénztárnokhoz Nagybecskerekre beküldeni, melyért a jelentkezők lakást és kedvezményes jegyet kapnak. A közgyűlés után tanulmányi kirándulást terveznek a Balatonra.

Egy miniszter végrendelete.

(A Sturdza-léle örökség.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 9.

A bukaresti törvényszék a napokban döntött a régóta huzódó *Sturdza*-féle örökségi pörben. *Sturdza* György herceg élete: változatokban gazdag regény. Apja: *Sturdza* Mihály, Moldva fejedelme volt. *Sturdza* György Párisban lakott, ott nagy feltűnést keltett kicsapongó, könnyelmű életmódjával. Léhasága sok pénzbe került, majd uzsorások kezébe jutott, úgy, hogy a kölcsönként összegek után naponta 5000 frank kamatot kellett fizetnie.

Mikor apja meghalt, el akarta foglalni örökségét, csak hogy testvérei: *Gortskakov* herceg és *Mihály* herceg magukhoz kaparították a készpénzvagyont és *György* herceg, végső szükségében kiegyezett. *Mihály* herceg ugyanis becsületszavára állította, hogy atyjuk nem hagyott hátra olyan vagyont, amelyet nem osztottak volna meg. *György* herceg zsebrevágta a pénzt és azután beperelte testvéreit, hogy adják ki részét az eltagadott örökségből is.

A pör éveken át tartott, az ügyvéd több mint két millió franknyi honoráriumot kapott, de végre is *György* megnyerte a pört s ezáltal több millió ura lett. A pör eldőlté előtt *Sturdza* György leánya oly szerencsétlenül bukott le lováról, hogy meghalt, egyetlen fia pedig halálosan beleszeretett egy magyar leányba, akinek apja suszter volt. A viszonyból egy leányka született és *György* fia, miután a herceg nem egyezett bele a házasságba, *főbe lőtte magát és kedvesét is.*

György herceg szeretőiben keresett vigasztalást s a legszebbiket feleségül vette, törvénytelen gyermekeit örökbe fogadta. A fiuk ma már katonatisztek s az egyik leány *Catargin* felesége. *György* herceg egy orosz katonatiszt, mint török pasa korában háremet tartott. Az erős ember hatvan évet élt, de egy hideg téli éjszakán, midőn, szokása szerint, nyitott ablaknál aludt, meghűtötte magát és meghalt. A herceg halála után megtalálták végrendeletét, mely szerint vagyona felesége és örökbe fogadott gyermekeinek jut és öngyilkos fia leányának, *Boga* Máriának *negyedmilió frankot* hagyott. Egy évvel a herceg halála után előállt egy bizonyos *Miclescu* nevű ember, aki *Sturdza* bizalmasának mondva magát, végrendeletet mutatott elő, amelynek értelmében *ő az általános örökös.*

A törvényszék azonban hamisnak mondtotta ki a második végrendeletet, kinyomozta a hamisítót és ítélte felettük. *Protest* — aki a végrendeletet *Miclescu* ösztökélésére hamisította — *öt, Miclescut három, Catorgiut, Sturdza* volt vejét *egy évi fogházra* ítéltek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Tizenkét testvér. Öt és fél évi fegyházra ítélte rab volt ma vádlott az aradi törvényszék előtt. *Schwarz* Arminnak hívják s különböző lopásokért került ismét a vádlottak padjára. Összbüntetésül most hat és fél évi fegyházat szabtak rá. Védekezésül azt adta elő, hogy tudóbajos, *tizenketten vannak testvérek* s így becsületesen nem élhet meg: hát lopni kénytelen.

NAPIREND.

Július 10. Péntek. Róm. kath. naptár: Amália. — Protestáns naptár: Amália. — Görög-keleti naptár (június 27.): Sámson. — A nap két 3 óra 57 perckor, nyugszik 7 óra 39 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-museum helyisége mellett Elésterem

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, semmi vagy kevés csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 9.

Déli tőzsde. Buzakinát mérsékelte, a vételkedv korlátozott. Szilárd irányzat mellett 24.000 métermáza került forgalomba, 5—10 fillérig drágább áron. Egyéb gabonának közül rozs 5 fillérrel drágább. Időjárás esős.

Esti tőzsde. Berlin $\frac{1}{2}$, Páris 10 olcsóbb.

Zárás 13 órakor:

Buza októberre	7.36— 7.37
Rozs októberre	6.31— 6.32
Zab októberre	5.35— 5.36
Tengeri júliusra	6.36— 6.37
Tengeri augusztusra	6.35— 6.36
Tengeri szeptemberre	6.39— 6.40
Tengeri 1904. májusra	5.20— 5.21
Ropce augusztusra	11.45—11.55

Zárás 5 órakor:

Buza októberre	7.33— 7.34
Rozs októberre	6.27— 6.28
Zab októberre	5.34— 5.35
Tengeri júliusra	6.37— 6.38
Tengeri augusztusra	6.36— 6.37
Tengeri szeptemberre	6.39— 6.40
Tengeri 1904. májusra	5.18— 5.19
Ropce augusztusra	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, július 9.

Magyar aranyjárdék 4%	120.50
Magyar koronajárdék 4%	99.40
Magyar arany 4% %	91.25
Magyar ezüst 4% %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.75
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyerevényorszajegy kölcsön	198.—
Visszaszabályozási és szegedi kölcsön	156.—
Osztrák papírjárdék	100.—
Osztrák járdék ezüst	99.80
Osztrák járdék arany	120.75
Koronajárdék	100.75
1860-iki államsorsjegyek	153.—
Osztrák-magyar bankrészevény	1637.—
Magyar hitelbankrészevény	732.—
Osztrák hitelbankrészevény	661.50
Osztrák-magyar államvasút	667.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.04

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Vidéki tudósítóinkat s lapunk barátait felkérjük, hogy a megkezdett aratás eredményéről lapunkat lehetőleg sürgősen értesíteni sziveskedjenek.

Akinek pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztre, kulcsárra, takarítónőre, kertészre, gazdasszonyra, mindenesre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége

Aki üzletet, butort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket, birtokot, kocsit, lovat, egyenruhát eladni vagy venni kíván

Aki férjhez menni v. nősülni óhajt, tanórakat, lakást, állást, ellátást keres vagy ad,

gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanulót felvenni kívánj

az **Aradi Közlöny** kishirdetési rovatát használja, ez biztosan eredményre vezet.

Szeszűzlet.

— Julius 9. —

Mai fogyasztásaink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; fűzött szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szállítási díj 12:30—13— korona másszánként.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi május hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	5.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtti	11.51
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat d. u.	3.32
Személysz. tv. d. u.	4.45	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinról délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Radnáról vas. és ün. a.	8.13
		Személyvonat este	9.05
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.35
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat d. u.	4.11	Személyvonat este	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczáról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Motormenetek

Arad—Szabadacsigér és Battonya között.

Battonya felé reggel	8.—	Battonya felől reggel	6.02
Battonya felé d. u.	12.26	Battonya felől d. u.	12.04
Battonya felé este	7.11	Battonya felől d. u.	4.05

CSARNOK.

A doktor úr.

Irtá: Szabó Ferenc. (9)

(Folytatás.)

XIII.

Következő vasárnap a doktor ur otthon maradt a falujában, a Králikékhoz intézett levélben azt adván okul, hogy gyöngékedik. De nem testi, hanem lelki beteg. Meggyűlölte a világot, mely olyan emberekkel van tele (tisztelt a kivételnek!) minő ez a Mihálik, ki nem állította tízennyezer forintot kínálni a lányával, ha hamarosan feleségül veszi. Mintha bizony a szerelmet, a boldogságot meg lehetne fizetni ennyi pénzzel! E rendszeres üldözés anynyira föllingerelte különben is izgatott kedélyvilágát, hogy noha még egy hónapja volna hátra a szemesztraig, rendkívüli vágyat érez felülni a vonatra s örökös istenhozádot mondani e regényes vidéknek, itt hagyva szívét, reménytelen boldogságát a kedves Mariska kisasszonnyal, kinek olthatatlan szerelmén meg a rangján kívül semmi egyebet nem nyújthat; mert mi tagadás: ő bizony szép állású, de kezdő, szegény ember stb.

Lehetetlen volt meg nem érteni a levél háttér részét, hogy tudniillik kész szívvel ol-tárhoz vezetné első s utolsó ideálképét, ha az élet követelményeinek megfelelő vagyonnal bírna.

— Ez ellen tenni kell! — vélekedett az aszszony — különben ez a kétségbeesett ember vagy visszamegy, vagy feláldozza a szerelmét. (Oh, mert Mihálikék nem ismernek semmiféle fáradságot, hogy törbe csalhassák!) Ha ők képesek tízennyezer ezret ajánlani, mi képesek vagyunk egygyel vagy kétfővel is többet. Még ma irsz neki. Feltárod a dolgok állását s megkérde, hogy kell e a lány! Tovább nem lehet hallgatni a dolgot. Nekünk is szabad nyíltan beszélni egy ilyen komoly emberrel!

Pár nap múlva Mihálikékhoz is érkezett egy levél a doktor urtól, szakasztott mása az előbbinek, ide nem érve a neveket, meg a kínált pénzösszeget, melyet tízennyolc ezerre rugtatott fel a duplakrétás tudós.

Mihálikékban megállt a vér. Honnan teremtsék elő ezt a rengeteg pénzt, hogy a buslelkű embert megmentésük ama kétségbeesett lépéstől, hogy feláldozza szívét, szerelmét, csak-hogy rangjának megfelelő életet biztosítson magának! Egésznapitanácskozás után abban állapodtak meg, hogy külsőt, belsőt, elzalogosítsanak mindent. S ha mégis maradna még valami, azt megígérik a halálutánra stb.

Ilyen értelemben írott levelet menesztettek a doktor urhoz.

A következő vasárnapot újlag otthon töl-tötte a doktor ur. Azonban nem felejtett el levelet intézni Králikékhoz, mellékelvén Mihálikék levelét, hadd győződjének meg saját szemekkel ama botrányos üldözésről, melyet vele szemben tanusítanak. Az összeget hatalmasan aláhuzta, mintegy jelezve, hogy egyebet sem kell figyelemre méltatni benne. Ez benne a fenyegető rém!

Természetes, hogy Králikék mindent akartak a világon, csak kettőt nem: azt, hogy az a rém sokáig üldözze a szegény tudóst; meg hogy Mihálikék valami uton-módon előnyben részesüljenek. Még aznap válaszoltak, nyíltan megírva, hogy a lányt hozzáadják, adnak vele huszezer forintot, hogy megmentésük az anyagi gondoktól. Többet azonban nem képesek adni. Találjon némi kárpótlást a szeretetökben, mely igazi indulattal öleli át stb.

A doktor ur érzékeny lelkű ember volt; a komoly, őszintesző megtalálta a szívéhez vezető utat. A Králikék levele is megtette a magáét. Csakhogy nem akart rá válaszolni mindaddig, míg egy pár őszinte meleg szót nem nyerhet még melléje. És, hogy mielőbb megtalálhassa, a huszezes levelet még azon melegeben átküldött, saját sorai kíséretében. Mihálikékhoz.

A válasz nem késett. Őszinteségben nem volt benne hiány. De mit ért, ha az előbb megígért ezresek száma nem akart növekedni. Elemi csapások látogatták meg a válaszadókat; minnek következtében a jó, derék, szorgalmas feleség mellé többet nem adhattak tízennyolc ezernél. Azonban biznak a doktor ur kiváló ítélőképességében, hogy ezt az összeget bizonyára többre fogja becsülni ama másiknál, tekintve, hogy igazán szerető szívét kap melléje kárpótlásul. Ezeknek elmondása után a legjobb-bakat remélve, várják a doktor urat, hogy apai, illetve anyai szívükre szoríthassák.

XIV.

A doktor ur jól fontolóra véve a dolgot, nem sietett, hogy fiui, illetve vői boldogságot találjon a várakozók keblén. Vasárnap mindazáltal belátogatott a városba. Jóformán le sem szállt a vonatról s már nyakon ragadta valaki, akinek kiletéről csak akkor szerezhetett biztos tudomást, amikor már szekérre pakkolva, végig poroszkáltak az uton.

Králik uram volt, ki attól való félelmében, hogy a régóta tartó üldözés ma sem szakad félbe, hogy utját vágja minden gyötrő kinnak, kocsiival jött a kedves vendég elé.

A fele uton eszeveszetten vágató kocsii jött szembe velők. Mihálik uram vágatott így, épp olyan célból mint Klárik, de elkésett. Szembeérve, lovait megálltá s harcra készen kiáltott Králikra.

— Leteszi „kend“ azt az urat!

— Kitér kend az utból! — kiáltott vissza Králik nem kisebb eltökéltséggel — különben beboritom az árokba!

— Engem? Azokkal a kendhezűtő gebékekkel? Korábban kellett volna fölkelnie kendnek!

— Mindjárt meglátja, ha nem hiszi... Majd csinálók én örömet a völegényfogó családjának!

— Hogy mondta kend: völegényfogó? Hát aztán ki üldözi ezt a szegény urat, ha nem kend, nem a festékes lánya, nem a hétrőfös nyelvű felesége?

— Számár kend! Bolond kend! A hátán nyereg, a homlokán szarv, s még kedve van másokat elnevezni...! Jobban teszi, ha befogja magát nyergesnek a lovai mellé, ugysem egyébre való!

— Kend még odasem való. Oda is ész kell, ami kendnek, de még a becses családjának sem volt...! Azonban nem is beszélek ilyen emberek-utójával! Doktor ur, ugorják át a saroglyán; megmentem ettől a cégéres családtól!

— De uram, az istenért! — esengett a két

tűz közé szorult ember. — Kiméjjék a repulációm!

— Ne vegye zokon az ilyen ember szavait, kedves doktorkám! Látja, hogy részeg, bolond! Vigasztalja Králik a megsértett tudóst.

— Ebugatás a kend beszéde... Ne hallgasson rá, kedves doktor ur. Fogadja meg a tanácsomat, vesse át magát a saroglyán. Leg-alább megszabadul az üldözőitől!

— Hajtson! Hajtson! Csapjon át a határra, ha másképpen nem lehet! rikoltott közbe a türelmet vesztett völegény jelölt, kinek még más oka is volt, hogy kimeneküljön a kellemetlen keresztüzből.

Králik uram szót fogadott s pár pilanat múlva csak egy hosszú legázolt sáv mutatta a káposztás veteményes táblán, hogy a menekülők merre vették az utat.

(Vége következik.)

Nyári színház.

Pénteken, 1903. évi július hó 10-én:

FELHŐ RÓZSI mint vendég:

Lotty ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irtá: Rudyard Stone. Fordította: Faragó Jenő. A dalok szövegét írta: Mezei Jenő.

SZEMÉLYEK:

Daventry Tom Fűred J.	Elsie	Almásy Lola.
Harriet, neje Pajor Agnes.	Főpincér	Somlai A.
Dickson John Polgár S.	Kifutó fiu	Németh J.
Kitty, neje Ardal Ida.	Egy vendég	Juhász S.
Ramajanah Szabó József.	Piccolo	Kley M.
Bibianna Lotty Felhő Rózsi.	Ruodi	Réthy István.
Barley Sarkadi A.	Fox, tábornok	Győre Alajos.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Elsőrendű és a legjobb hírnévnek örvendő életbiztosító intézet egy Aradon létesítendő főképviselet részére, munkakedvvel és széleskörű ismeretséggel bíró, agilis és nagyobb óvadékkal rendelkező

főügynököt

2585

keres.

A szakmában jártasak előnyben részesülnek.

Kimerítő ajánlatok „Sürgős“ jelige alatt Goldberger A. V. hirdetési Irodájába, Budapest, Váci-utca 20. sz. alá intézendők.

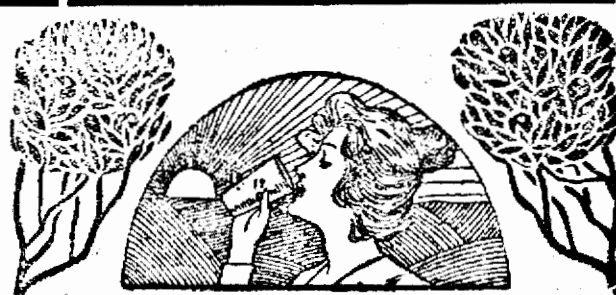
Borbás Lajos,

szobafestő és mázó,

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség figyelmébe mindennemű szobafestő és mázó munkák elkészítésére, u. m.: orozást és lényszerést a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig jutányos árk mellett.

Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák elvégzéséről a t. háztulajdonos és lakásbérlők biztosságtatnak. 358

3/0 liter Bor Templommal

fenségesen kellemes ízű!

A szív működését mérsékelten emeli és étvágyat gerjeszt.

Kérjen mindenütt Rohitsi

2576

„Templomforrás“-t.

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Bivállal, bármilynemű **uri öltönyök** mérték szerinti elkészítését a legjobb dívt és pontos szabás szerint a legúj-
tányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat
olesón eszközöl. 228

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1431

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Magy. kir. államvasutak üzletv. Aradon.

16425—1903. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak
alulírott üzletvezetősége egy, a for-
galomból kivont, azonban teljesen
jókarban és használható állapotban
levő, magánczégek által előnyösen
használható s Arad állomáson el-
helyezve levő Fairbanks rendszerű,
3000 klg. terhelésű szekérhidmér-
leget értékesíteni óhajtván, annak
eladása céljából nyilvános pályá-
zatot hirdet.

Pályázni kívánók részéről az
egy koronás bélyeggel ellátott, la-
pecsételt ajánlatok a következő kül-
felirattal „Ajánlat 16425—1903.
számhoz szekérhidmérleg megvé-
telére” folyó évi július hó 25-ik
napjának déli 12 órájáig üzletveze-
tőségünk általános (I) osztályában
benyújtandók, vagy oda posta ut-
ján megküldendők.

Minden ajánlattevő tartozik az
által megvenni szándékolt szekér-
hidmérleg ajánlati árával számított
értékének 5%-át az ajánlat benyuj-
tását megelőző napon déli 12 óráig
készpénzben, vagy állami letételekre
alkalmas értékpapirokban arad
gyűjtőpénztárunknál letenni, vagy
posta útján beküldeni.

Bánatpénz nélkül, avagy az
előirt határidőnél későbbben beér-
kező ajánlatok, ugyszintén távirati
és pótajánlatok nem vétetnek fi-
gyelembe.

Az ajánlattevők ajánlataikkal,
az azok felett hozandó határozat
hozataláig visszavonhatlan kötele-
zettségben maradnak.

Megvétel esetében, amennyiben
a vevő fél a hidmérleget Arad
állomáson óhajtaná használatba
venni, a mérleg jelenlegi elhelye-
zési helyen maradhat és annak
használata és fenntartása iránt az
illető czéggel szerződés lesz kö-
tendő, ellenesetben pedig, ha az a
vevő által kívántatnék, a szekér-
hidmérleg más állomásunkra, vagy
helyre a vevőfél költségére áthe-
lyezhető.

A szekér hidmérleg Arad állo-
másunkon a nappali órákban bár-
mikor megtekinthető.

Aradon, 1903. évi június hóban.

A m. kir. államv.

aradi üzletvezetősége.

(Utányomás nem díjazatik.)

9208—1903. kh. szám.

Hirdetmény.

Az utóbbi időben előfordult gya-
kori ebmarási esetből azt követ-
keztetem, hogy a kutyáknak 40
napi szájkosárral való ellátására f.
évi június hó 24 én 8946—1903.
sz. a. kiadott és hirdetményileg,
valamint dobszó útján is közzé-

tett rendeletem az ebtartó közön-
ség által betartva nem lett, ennélf-
fogva figyelmeztetem az ebtartó
közönséget, hogy a fentebb hivat-
kozott intézkedésemet annál is in-
kább betartsa, mert amennyiben
az ebmarási esetek ismétlődni fog-
nak, az esetben az 1888. évi VII.
t. cz. 69. szakaszában biztosított
jogomnál fogva a város területén
levő összes kutyáknak 40 napig

ad. 125—1903.

Pankota község előjáróságától.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Mi-
nister urnak folyó évi június hó 25-én 32373. szám alatt kelt
rendeletével a pankotai állami elemi iskola újbóli építését
20098 korona 26 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített építkezés kivitelének biztosítása céljá-
ból 1903. július hó II. napjának délutáni 3 órájára Pankota
községében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi épít-
kezés végrehajtásának elvállalására nézve vonatkozó zárt aján-
lataikat a kitűzött nap 2 és fél órájáig a nevezett hivatalhoz
annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érke-
zettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az enge-
délyezett költség összeg 50%-ának a megfelelő bánatpénz kész-
pénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban csatolandó.

Ajánlkozni lehet az egész munkára, vagy egyes mun-
kákra is. Pankota község előjárósága nem köti magát a legol-
csóbb ajánlattételhez.

Szóban forgó munkálatra vonatkozó, műszaki művelet
és a feltételek Pankota községében a rendes hivatalos órák-
ban naponként megtekinthetők. 1520

Kelt Pankotán, 1903. július 5-én.

Gherba Gusztáv s. k.,
jegyző.Kócsi András s. k.,
bíró.

való köve tartását és a szabadon
poráz nélkül járó kutyáknak te-
kintet nélkül arra, hogy szájkos-
sárral vannak ellátva vagy sem,
elfogását és kiirtását fogom elren-
delni.

Arad, 1903. évi július hó 8-án
a kapitányi hivatal, mint I. foku
állat egészségügyi hatóság.

Green,
t. főkapitány.

Magyar királyi Államvasutak üzletvezetősége Aradon.

17412—1903. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak
alulírott üzletvezetősége nyilvános
pályázat útján biztosítani kívánja
a vonalain alkalmazott hivatalnok
és hivatalnok-gyakornokokai részére
szükséges egyenruha darabok ké-
szítését, kik a fennálló egyenru-
házi szabályzat értelmében szol-
gálatközben egyenruhát viselni
tartoznak.

Az ezen hivatalnokok és hiva-
talnok-gyakornokok által rendsze-
rint viselendő egyenruhadarabok a
következők: 1. nyári zubbony, 2.
tavaszi és őszi zubbony, 3. téli
zubbony, 4. nyári nadrág (sötét-
kékesszürke, vagy drappszinű posz-
tóból), 5. tavaszi és őszi nadrág,
6. téli nadrág, 7. tavaszi és őszi
felöltő, 8. téli felöltő, 9. nyári
sapka, 10. nyakra való, 11. kez-
tyű, 12. karkötő, 13. rangjelző ró-
zsák.

Az 1—8. tét. alatt felemlített
ruha darabok készítéséhez megki-
vántató felsőkelmék bármely bel-
földi posztógyárnál szerezhetők be.

A 9—13. tétel alatt felsorolt
egyenruházati cikkek, valamint az
1—6. tétel alatti ruhadarabok el-
készítéséhez a felsőkelmén kívül
szükséges egyéb kellékeket szál-
lító tetszése szerinti forrásból sze-
rezheti be, ezekre nézve csak az
kötetik ki, hogy jó minőségűek s
amennyiben ezen cikkek Magyarországon is gyártják, hazai
gyártásuk legyenek.

A szállításra vonatkozó részle-
tes feltételeket magában foglaló
pályázati feltételek a pályázati ha-
táridőig naponként a hivatalos
órák alatt valamennyi államvasutl-
üzletvezetőségnél megtekinthetők,
illetve a szóban levő pályázati fel-
tétel az alulírt üzletvezetőség-
nél ingyen kaphatók.

Az ajánlatok fölötti határozat-
hozatal, illetve a szállítás odaitélése
az ajánlat felbontásától számított
14 nap alatt várható, míg a letett
óvadék ezen határidő után 8 napon
belül fog kiutaltatni.

Az ivenkint 1 koronás okmány-
bélyeggel ellátott ajánlatok ezen
alábbi külczimmel:

„Ajánlat hivatalnoki egyenru-
hák szállítása iránt 17412—903.
sz. hoz” 1903. évi július hó 25 iké-
nek déli 12 órájáig a m. kir. állam-
vasutak aradi üzletvezetőségének
általános osztálya főnökéhez be-
nyújtandók vagy posta útján be-
küldendők. Bánatpénz gyanánt 400
korona készpénzben vagy állami
letételekre alkalmas értékpapirokban
1903. évi július hó 24 iki déli 12
órájáig az aradi üzletvezetőség
gyűjtőpénztáránál letendő, esetleg
posta útján oda beküldendő.

Aradon, 1903. évi július hó.

Az Üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

**Cséplőgép és járgány tulajdonosok
figyelmébe!!**

Az 1893. XXVIII. törvénycikk értelmében minden **cséplőgép**
tulajdonos köteles baleseteknél az első segélynyújtás-
hoz szükséges kötszerekkel felszerelt

Mentőszekrényt

készletben tartani.

Mint hogy fenti rend let be nem tartása pénzbüszsággal jár, saját
jól fellogott érdekében ajánlom legkitűnőbb szerekkel és jól
zárható dobozzal ellátott

Mentőszekrényemet

Előírás szerint összeállítva, használati utasítással 5 frt.

Hiányos mentőszekrények jutányosan kiegészítettnek.

Lábizzadás**Hónaljizzadás**ellen kipróbál biztos hatásu szer a **Hajós-féle****Szárit!!!****HINTÓPOR****Szagtalanít!**

(Tanno-salicyl comp.)

126

Ára egy doboznak 35 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Festészetben és rajzban**

előnyös oktatást ad negyedéves rajzitanitónőjelölt. Aradon József 16. herceg ut 8. szám. II. em. udvar 21. sz. 1536

Váradi János

Urás, Arad Hunyady ezeltől Fekete kutya-utca (a Hunyady kávéházal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű arany- és ezüstt. 1491

Permetező

3 évi jótállással (ingyen javítás.)

E permetező alkatrésze: a rézoldattal semminemű érintkezésbe nem jönnek s így azokat sem megtámadni, sem eldugni vagy megrongálni nem képes. Ára 82 kor., 8 évi ingyen javítással.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott 1418

Borszivattyuk

s hozzávaló legjobb minőségű gumicsövek.

Tüzi-fecskendők

s hozzávaló legjobb minőségű belül gummizott kendertömők és kutak. Mindennemű javítások elfogadtnak.

Két tanuló felvétetik.

Arad legrégebbi kerékpár és varrógép javítóhelye és raktára, Szabadság-tér 7. sz.

Hammer Vilmos

villany-műszerész.

Telefon szám 96.

Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktáron

Singer karikahajós varrógépek

műhelyesre, továbbá

zajtalan járású Singer varrógépek 32 frtért öt évi jótállás mellett.

Villanycsengő

és 1518

telefon-berendezést

szakszerűen és jótállás mellett vállalok. — Nagy raktár kerékpár és varrógép alkatrészekben.

703—1903. I. szám.

Hirdetmény.

Az arad—zámi törvényhatósági közut 13.5—44.00 klm., a világos—paulisi törvényhatósági ut 11—18 km. és a szabadhely—gyoroki vicinális közut 4—5 km. szakaszán eszközöndő műtárgy helyreállítási és kövezési munkálatok biztosítása céljából az 1903. évi július hó 15-ik napjának délelőtt 11 órájára az aradi kir. államépítészeti hivatal helyiségében (Nagy-körut 6.) tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A munkálatok azonnal megkezdendők s aképen lesznek folytatandók, hogy azok 1903. évi augusztus hó 20-ig teljesen befejeztessenek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentjelzett munkálatra vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 órájáig nevezett hivatalhoz benyujtsák, mert később érkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

Az ajánlathoz a vállalati összeg 5%-ának megfelelő, bantpénz csatolandó.

A vonatkozó részletes művelet és feltételek az alólirott hivatalnál a rendes hivatalos órákban (d. e. 8-tól d. u. 2-ig) megtekinthetők.

Aradon, 1903. évi július hó 9-én.

1588

M. kir. államépítészeti hivatal.

Keller,

kir. főmérnök

Van szerencsém a t. e. közönséggel tudatni, hogy Aradon

kárpitós és diszitó-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüsszel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelőknek legkényesebb igényeinek is megfelelek. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalok olcsón lakásberendezéseket helyben és vidéken. Költözőkészek alkalmával butorcsomagolást, ugyesintén használt kárpitózott butorok és billiardasztalok újra áthuzását gyorsan és olcsón eszközölk.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitós és diszitó

Thököly-tér 6/a. szám (Prolich-ház.)

KINTZLER ZOLTAN

Granometer művész és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer kapható. 1527

Pontos és szolid kiszolgálás!

SIÓFOK

a Balaton

leghullámossabb pontján.

Jökéletes

tengeri fürdő.

Eladó vastartók.

Nagy vastartó (traverz) készletünket

cartel-áron alul eladjuk.

Ócska építési anyagainkat, u. m.: ajtók, ablakok, rácsok, lépcsők

igen olcsón eladók.

Fodor és Reisinger

mérnökök, építőmesterek. 1528

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Csernovics Péter-utczal

asztalos üzletemet

Boros Béni-tér 23. szám alá, a volt Kremmer-féle asztalos üzlethelyiségbe áthelyeztem.

Elvállalok minden az épület és műbutor szakmába vágó munkákat, u. m.: épület-asztalos munkát, portálokat, bolt és irodai berendezéseket Konyha-, háló-, ebédlő- és szalon butor berendezést, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, a legjutányosabb gyári árakon.

Kivonat a butor árjegyzékemből:

1 complet hálószoba matt, faragott	100 frttól
1 ebédlő berendezés matt, faragott	90 "
1 pár ágy, fényezett	18 "
1 " matt, tornyos, faragott	26 "
1 " ruhaszekrény, fényezett	25 "
1 " matt	28 "
1 kredencz matt, faragott, magas diszes	45 frttól és feljebb.

Részletfelmérésre megegyezés szerint.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölköttek. — Rajzokkal díjmentesen szolgállok. Kérve a t. cz. közönség becses rendeléseit, maradtam

Tisztelettel

Kiss Gyula,
épület és műbutor asztalos.

1400

Cséplőgépek

felszereléséhez szükséges hivatalos

Mentőszekrények

10 koronáért kaphatók

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedésében

1427

ARADON.